

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal
Ministarstvo administracije lokalne samouprave
Ministry of Local Government Administration

IZVEŠTAJ O FUNKCIONISANJU OPŠTINA REPUBLIKE KOSOVO

januar – decembar 2019.

Priština, mart 2020.

Sadržaj

Skraćenice	3
Uvod	4
Metodologija.....	5
Rezime	6
FUNKCIONISANJE OPŠTINA	7
Skupština opštine.....	8
Odbori skupštine opštine	9
Pomoćni i konsultativni odbori	10
Akti skupština opština.....	10
Transparentnost i odgovornost opština	11
Bezbednost u zajednici	15
Nadzor opština	16
EVROPSKA AGENDA	18
Politički kriterijumi	19
Ekonomski kriterijumi	2122
Evropski standardi	2223
Lokalne finansije	Error! Bookmark not defined.
Planiranje sopstvenih izvora prihoda	2627
Realizacija sopstvenih prihoda	2627
Opštinsko planiranje budžeta za 2019.....	28
Rashodi u odnosu na planiranje budžeta.....	2829
Mišljenja generalnog revizora o opštinama Republike Kosovo.....	2930
Preporuke.....	3034

Skraćenice

EP	Evropski plan
KAP	Kosovska agencija za privatizaciju
EU	Evropska unija
ATB	Akcioni timovi za bezbednost
SO	Skupština opštine
OOBZ	Opštinski odbor za bezbednost u zajednici
LOJB	Lokalni odbor za javnu bezbednost
ZLS	Zakon o lokalnoj samoupravi
OT	Odeljenje za trezor
SSP	Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju
MALS	Ministarstvo lokalne uprave
MF	Ministarstvo finansija
MUP	Ministarstvo unutrašnjih poslova
MP	Ministarstvo pravde
RM	Resorna ministarstva
OUN	Organizacija Ujedinjenih nacija
NVO	Nevladina organizacija
NPSSP	Nacionalni program za Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju
ISKUF	Informacioni sistem Kosova za upravljanje finansijama
AU	Administrativno uputstvo

Uvod

Tokom 2019. godine Ministarstvo lokalne uprave bilo je posvećeno sprovođenju svojih strateških prioriteta u pružanju podrške i promovisanju lokalne samouprave na Kosovu. Desetogodišnja strategija lokalne samouprave (2016-2026) stupila je na snagu 2016. godine, sa jasnom vizijom sprovođenja reformi i razvoja lokalne uprave. Počelo se sa realizovanjem aktivnosti i definisano je niz mera u skladu sa razvojnim ciljevima, posebno potrebnim za lokalnu upravu. Glavni ciljevi i dalje su dobra uprava na lokalnom nivou, transparentnost opštine, nadzor i kontrola zakonitosti, efikasnost usluga i određivanje prioriteta obaveza opština u okviru Nacionalnog programa za sprovođenje SSP-a.

Izveštaj o funkcionisanju opština je dokument u kojem se daje procena napretka opština u periodu januar - decembar 2019. Ovaj izveštaj se priprema svake godine 31. marta i podnosi se Skupštini Republike Kosovo. Izveštaj ima za cilj da informiše centralnu vlast, Skupštinu Republike Kosovo, opštine, građansko društvo, javnost i druge zainteresovane strane, o funkcionisanju i nivou napretka, kao i o preostalim izazovima. U izveštaju se daju zaključci o relevantnim oblastima i preporuke na kojima opštine ubuduće treba da rade.

Izveštaj ima sledeću strukturu:

- Opisuje funkcionisanje skupština opština i opštinskih izvršnih vlasti;
- Prezentuje rezultate rada opštinskih organa, sa posebnim naglaskom na skupštinu opštine kao najviše telo u opštini;
- Analiza transparentnosti opština;
- Pregled opštinskih mera u ispunjavanju obaveza iz Nacionalnog programa za SSP;
- Prezentuje podatke o planiranju opštinskih budžeta, prikupljanju prihoda i trošenju budžeta;
- Daje pregled mišljenja glavnog revizora o opštinama.

Izveštaj je pripremljen od strane Ministarstva administracije lokalne samouprave – MALS.

Izveštaj o funkcionisanju opština Republike Kosovo za period januar – decembar 2019.

Metodologija

Ovaj izveštaj zasnovan je na podacima prikupljenim i analiziranim u procesu nadgledanja opština od strane odeljenja i jedinica Ministarstva administracije lokalne samouprave – MALS.

Što se tiče metodologije izveštaja, korišćeni su razni izvori podataka, koje su obezbedili opštinski službenici, kao i druge informacije koje su obezbedili posmatrači na terenu. Deo podataka je dobijen iz Informacionog sistema Kosova za upravljanje finansijama - ISKUF, Odeljenja za trezor - MF, direktnog nadgledanja opština, kao i iz izveštaja o opštinskim obavezama proisteklim iz Evropske agende. Podaci su takođe dobijeni putem upitnika napravljenih za prikupljanje podataka u relevantnim oblastima predstavljenim u izveštaju. Izveštaj sadrži opisni i analitički deo o funkcionisanju opština Republike Kosovo u 2019. godini.

Izvršni Rezime

Opštine su u 2019. godini zabeležile značajan napredak u svojim strukturama odlučivanja, nastavljajući svoje planirane aktivnosti prema svojim strateškim prioritetima. Primećen je dodatni napredak skupština opština u obavljanju njihovih funkcija, uz usvajanje znatnog broja akata u skladu sa važećim zakonodavstvom. U toku jedne radne godine skupštine opština su održale 500 sednica, od čega 413 redovnih, 48 vanrednih, 34 svečane i 5 hitnih. Sve opštine su održale najmanje 10 sednica koliko je propisano članom 43.2 ZLS-a. Sednice su bile otvorene za javnost, što je građanima omogućilo da budu u toku sa trendovima kretanja lokalne politike. Uporedo sa skupštinama, stalni i drugi formirani odbori takođe su sprovodili svoje aktivnosti. Prema ovim podacima, 2019. godine održano je 422 sastanka odbora za politiku i finansije i 369 sastanaka odbora za zajednice. Pored toga, 15 opština formiralo je 62 pomoćna odbora za razne sektore, a formirana su i 43 konsultativna odbora u 16 opština.

Što se tiče broja akata skupština, u tom periodu je usvojeno 2.038 akata, od čega 148 uredbi i 1890 odluka. Najveći broj uredbi usvojen je u Lipljanu, Štimlju, Istoku i Gračanici, dok su najviše odluka usvojile skupštine opština Mališevo, Južna Mitrovica i Obilić. Skupštine opština izvršavale su svoju nadzornu ulogu nad opštinskom izvršnom vlasti. Prema podacima, 29 gradonačelnika je ispunilo uslov da se pred skupštinom predstave najmanje 2 izveštaja godišnje. Odgovornost gradonačelnika treba da se poboljša u 9 opština kako bi se osiguralo da njihovi izveštaji budu predstavljeni skupštinama u skladu sa zakonskim rokovima definisanim u ZLS-u (Novo Brdo, Srbica, Klokot, Parteš, Leposavić, Zubin Potok, Zvečan, Severna Mitrovica i Priština).

Unapređivanje opštinske transparentnosti i dalje je ključno pitanje demokratskog upravljanja. S tim u vezi održano je 67 javnih sastanaka sa građanima u 37 opština. Uslov od najmanje 2 sveobuhvatna sastanka sa građanima nije ispunjen u 7 opština: Podujevo, Kamenica, Novo Brdo, Leposavić, Zubin Potok, Zvečan i Severna Mitrovica (održana samo 1. rasprava), i u opštini Kosovo Polje, koja nije održala nijedan sastanak. Oko 99,8% opštinskih akata objavljeno je na opštinskim veb-stranicama nakon usvajanja, pri čemu su opštine Severna Mitrovica, Zubin Potok, Leposavić, Štrpce i Zvečan imale stopu objavljivanja od 0%. Što se tiče pristupa javnim dokumentima, opštine su ukupno primile 1.101 zahtev građana. Od toga su opštine odobrile pristup za 1.062 zahteva (96%), 28 je odbijeno (3%), a 11 je delimično odobreno (1,86%).

U ovom periodu stalno su se ulagali naponi da se podrži sprovođenje rodni politika u opštinama. Premda još uvek u nedovoljnoj meri, ima žena zaposlenih na visokim funkcijama na lokalnom nivou. Prema podacima iz 35 opština, 1.604 žene su na rukovodećim radnim mestima. Pored toga, u administraciji i skupštinama 37 opština, podaci govore da je zaposleno 3.550 žena, iz svih zajednica. Međutim, postoji potreba da se podigne opšta institucionalna i društvena svest, kako bi se radilo na jednoj od ključnih preporuka EU za angažovanje žena na funkcijama na kojima se donose odluke. U poslednjem izveštaju EK o Kosovu istaknuto je da je od 204 kandidata za gradonačelnika bilo samo 8 žena. Takođe, u 38 opština samo su dve žene imenovane za zamenice gradonačelnika. Pored toga, svega 6 žena izabrano je na funkciju predsedavajuće skupštine opštine, dok je od 364 direktora opštinskih odeljenja samo 75 takvih funkcija pripalo ženama, ili 20,60%.

Bezbednost u zajednici ostaje zajednička institucionalna odgovornost za smanjenje opasnosti po život i bezbednost građana. Ograničenja policijske zaštite nisu dovoljna za suočavanje sa brojnim neredima koji se mogu javiti u zajednici. Stoga je potrebna saradnja i koordinacija svih mehanizama, uključujući opštine, policiju, građansko društvo, građane, medije, itd. Iz tog razloga, odbori za bezbednost u zajednici su forumi koja mogu doneti suštinske promene u politici bezbednosti u zajednici i utvrđivanju prioriteta u ovoj oblasti. Predsednici opština su osigurali da u 2019. godini održe 186 sastanaka OOBZ-a. Normalno funkcionisanje ovih tela ostvareno je u 34 opštine, dok u 4 opštine, Leposavić, Severna Mitrovica, Zvečan i Zubin Potok, nisu osnivane. Generalno, u toku 2019. godine bilo je povećanja aktivnosti OOBZ-a u odnosu na prethodne godine.

Tokom 2019. godine, 2.038 akata koje su odobrile skupštine opština bilo je predmet postupka ocene zakonitosti. MALS je izvršilo ocenu zakonitosti 976 akata ili 47,8%, dok su 1.062 akta razmatrala resorna ministarstva (52,1%). Utvrđeno je 157 kršenja, od kojih je 56 pronađeno od strane MALS i 101 od strane resornih ministarstava. Opštine su uspele da usklade ukupno 106 akata, dok 51 akt nije usklađen sa zakonima, odnosno 2,5% od ukupno odobrenih akata. Ministarstvo administracije lokalne samouprave pokrenulo je sudske postupke pobijanja putem Ministarstva pravde za 29 akata sledećih skupština opština: Vučitrn (1), Đakovica (4), Lipljan (3), Srbica (3), Dečani (3), Priština (9), Mališevo (2), Gračanica (1), Prizren (1), Gnjilane (1) i Južna Mitrovica (1). Opštine koje nisu uskladile svoje akte ni nakon podnošenja zahteva za reviziju od strane nadzornog organa su: Prizren (2), Mališevo (1), Uroševac (1), Gnjilane (1), Dragaš (1), Dečani (2), Štimlje (1), Istok (1), Južna Mitrovica (1), Junik (1), Kamenica (1), Vitina (1), Klokot (1), Gračanica (1), Ranilug (1), Štrpce (1), Glogovac (2), Đakovica (1) i Kosovo Polje (1).

Kosovo prolazi kroz važnu fazu razvoja i izgradnje odnosa sa Evropskom unijom. Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju koji su potpisali Republika Kosovo i EU stupio je na snagu 1. aprila 2016. godine, dok je Skupština Kosova odobrila Nacionalni program za sprovođenje SSP-a, koji predstavlja glavni dokument nacionalne politike za pristupanje EU. Opštine, kao važni državni akteri, imaju svoj deo odgovornosti u vezi sa ispunjavanjem potrebnih mera u oblasti Evropske agende. Program opština u ovoj oblasti strukturiran je na osnovu tri glavna kriterijuma integracije: a) političkih kriterijuma, b) ekonomskih kriterijuma, c) evropskih standarda. Na osnovu podataka koje su dale opštine, u 2019. godini opštine Republike Kosovo su uspele da ispune 71% aktivnosti iz oblasti političkih kriterijuma. Što se tiče ekonomskih kriterijuma, opštine su ispunile 71% kriterijuma, a u oblasti evropskih standarda realizovale su 66% aktivnosti. Ukupan nivo ispunjenja obaveza opština prema Evropskoj agendi za 2019. godinu je 69%.

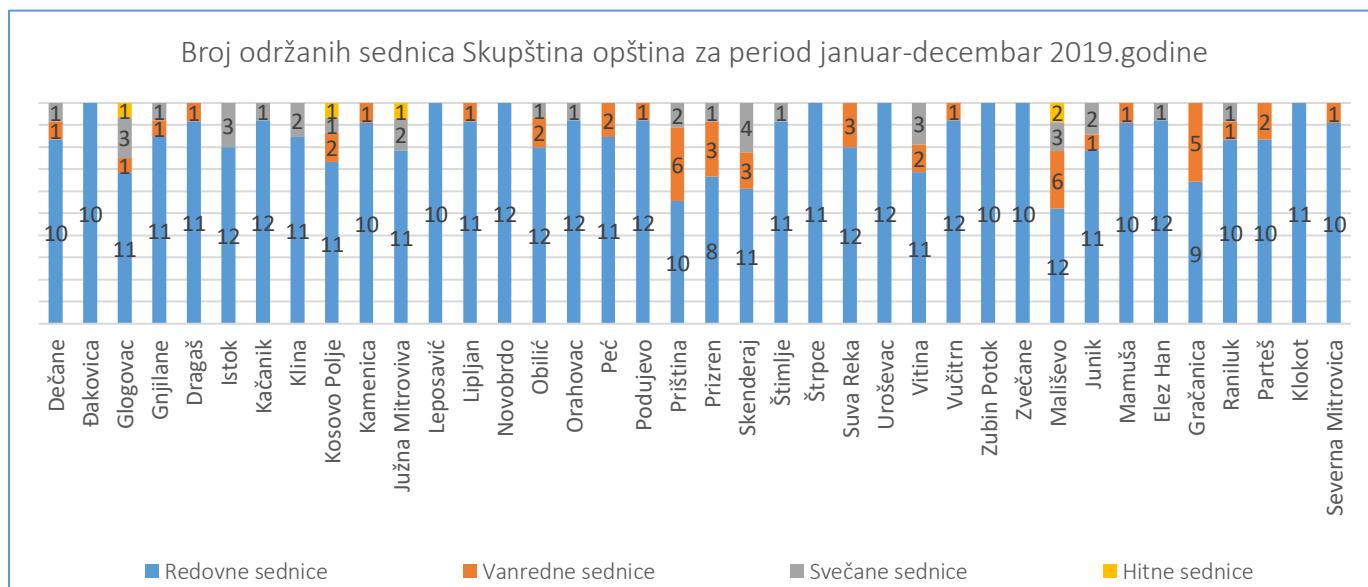
FUNKCIONISANJE OPŠTINA

U ovom delu sumirano je funkcionisanje organa opština Republike Kosovo u pravcu izvršavanja zakonskih obaveza koje proizilaze iz Zakona o lokalnoj samoupravi i drugih zakona kojima se uređuju nadležnosti lokalne uprave. Ovaj deo se takođe fokusira na nadgledanje ključnih elemenata funkcionisanja skupština opština, čiji sadržaj garantuje održivost opštinskih tela, poštovanje zakonskih procedura, poštovanje zakonitosti, efikasnosti, transparentnosti, saradnje, nadzora i kontrole.

Skupština opštine

Na osnovu Zakona o lokalnoj samoupravi, skupština opštine je najviši organ odlučivanja i istovremeno je zakonski ovlašćeno telo za nadgledanje pružanja usluga od strane opštinske izvršne vlasti u skladu sa važećim zakonodavstvom. Da bi vršila svoju funkciju skupština opštine mora redovno da se sastaje i usvaja potrebne normativne akte opštine, kako je propisano važećim zakonodavstvom, u zavisnosti od potreba opštine, i da raspravlja i odlučuje o pitanjima od opšteg interesa.

Zakonom o lokalnoj samoupravi uređuju se minimalni standardi za broj sednica skupština opština, kako bi se osigurala doslednost rada ovog tela. Ovim zakonom propisuje se održavanje najmanje 10 sednica skupštine opštine godišnje, od kojih pet u prvoj polovini godine.¹ Pozivajući se na podatke MALS-a, skupštine opština su u 2019. održale 500 sednica, od toga 413 redovnih, 48 vanrednih, 34 svečanih i 5 hitnih, kako sledi:

Grafikon 1: Broj sednica koje su skupštine opština održale u periodu januar – decembar 2019.

Na osnovu podataka je uočeno da su sve opštine ispunile uslov održavanja minimalnog broja sednica, koji je propisan članom 43.2 ZLS-a. U svim slučajevima sednice su bile otvoreni za javnost, čime je omogućeno redovno informisanje građana o trendovima kretanja politike na lokalnom nivou vlasti. Iako se odredbama

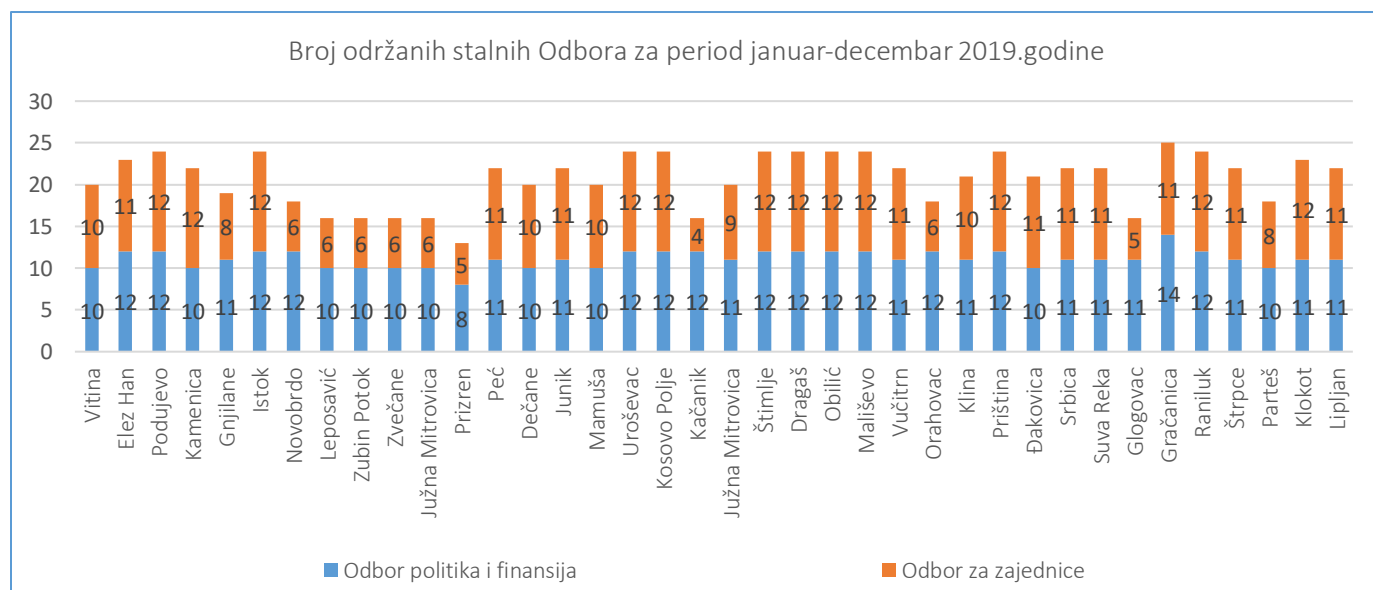
¹ Zakon br. 03 L-040 o lokalnoj samoupravi, član 43.2.

Zakona o lokalnoj samoupravi dozvoljava opštinama da, iz određenih razloga, isključe javnost sa sednica skupština, do sada nije doneta nijedna odluka skupština opština o isključivanju javnosti. Građani se neprestano obavještavaju putem zvanične veb-stranice opštine, oglasnih tabli postavljenih u opštinskim prostorijama, lokalne televizije i drugih vidova javnog informisanja. Vredi napomenuti da su opštine generalno obavještavale nadzorno telo i, uz pozivnicu, slale prateće materijale kako je propisano članom 43.3 Zakona o lokalnoj samoupravi. Nadgledanje rada skupština vršeno je sistemom teleprisustva, uz fizičko učešće u opštinama Leposavić, Zubin Potok, Zvečan i Severna Mitrovica.

U principu, rad skupština opština u pogledu sednica bio je u skladu sa odredbama Zakona br. 03/L-040 o lokalnoj samoupravi, premda je bilo slučajeva neodržavanja sednica zbog kašnjenja u dostavljanju materijala (Kačanik), bojkota od strane odbornika skupština (Južna Mitrovica i Štimlje), nedostatka kvoruma (Parteš).

Odbori skupštine opštine

U skladu sa zakonodavstvom o lokalnoj samoupravi, skupštine opština formiraju obavezne i druge odbore za podršku svom radu. Ovi odbori su formirani i funkcionišu u svim opštinama. S obzirom na broj sastanaka, Odbor za politiku i finansije trebalo bi da bude aktivniji u opštini Prizren. S druge strane, Odbor za zajednice imao je veoma nizak intenzitet sastanaka u opštini Kačanik. Prema podacima, u periodu januar - decembar 2019. godine održan je ukupno 791 sastanak. Odbori za politiku i finansije održali su 422 sastanka, a odbori za zajednice 369 sastanaka, kako sledi:

Grafikon 2: Broj sastanaka koje su održali stalni odbori u periodu januar – decembar 2019.

S obzirom da je odbor za politiku i finansije stalni organ skupštine opštine, nadležan za razmatranje svih politika, fiskalnih i finansijskih dokumenata, planova i inicijativa, nacrta odluka, nacrta uredbi i budžetskih pitanja, u rad ovog odbora spada i davanje preporuka skupštini opštine. Na osnovu toga, ovaj odbor trebalo

Izveštaj o funkcionisanju opština Republike Kosovo za period januar – decembar 2019.

bi da se sastaje pre sednica skupštine opštine, uzimajući u obzir funkcije utvrđene u poslovniku skupštine opštine.

Odbor za zajednice drugi je stalni odbor skupštine opštine, čiji je zadatak da analizira poštovanje važećih zakona od strane opštinskih vlasti, analizira sve opštinske politike, prakse i aktivnosti i osigura da se prava i interesi zajednica u potpunosti poštuju. Takođe predlaže skupštini opštine mere koje treba preduzeti kako bi se osiguralo sprovođenje odredbi o potrebi da zajednice unapređuju, ispoljavaju, štite i razvijaju svoj etnički, kulturni, verski i jezički identitet, i osigurala odgovarajuća zaštita prava zajednica u opštini.

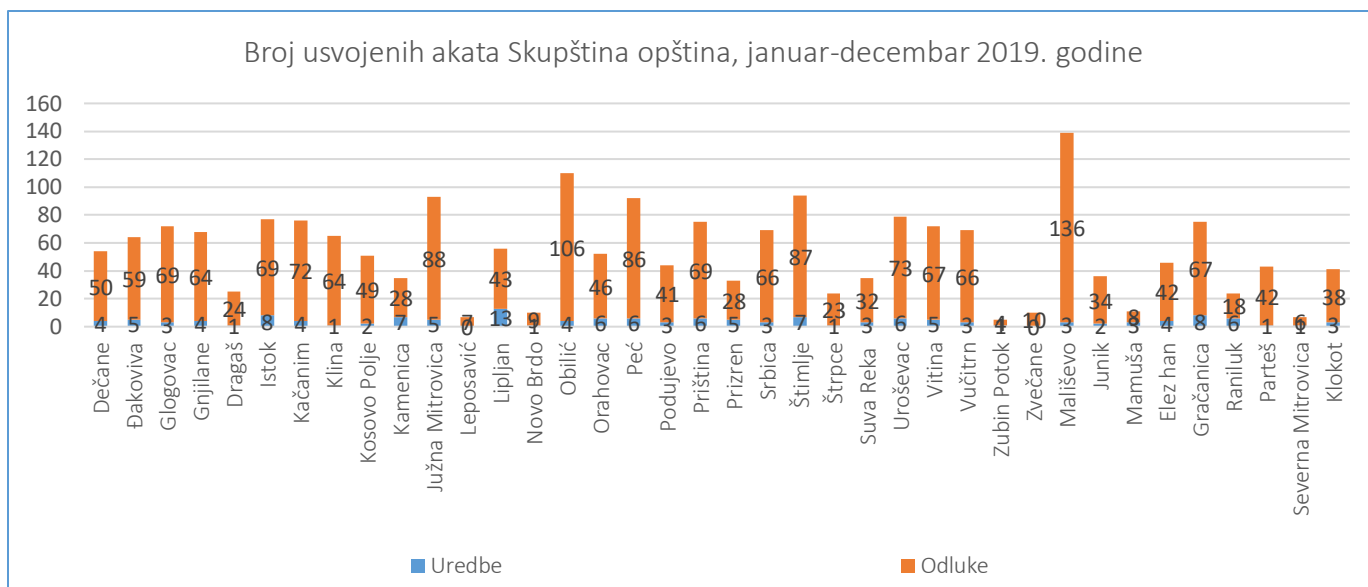
Pomoćni i konsultativni odbori

Skupština opštine može da formira druge stručne odbore, koje smatra neophodnim i odgovarajućim za ostvarivanje svojih posebnih sektorskih nadležnosti, kao što su prosveta, zdravstvo, privredni razvoj, javne usluge, itd. Da bi se povećalo aktivno učešće građana i zainteresovanih grupa u opštinskom procesu odlučivanja, skupštine opština takođe osnivaju konsultativne odbore, u okviru odgovarajućih sektora uprave. Tokom 2019. godine samo 16 opština je formiralo 43 konsultativna odbora, iako skupštine opština, na osnovu člana 73 Zakona br. 03/L-040 o lokalnoj samoupravi i AU (MALS) br. 02/2018 o postupku osnivanja, organizovanja i nadležnosti konsultativnih odbora u opštinama, imaju obavezu da formiraju konsultativne odbore radi uključivanja građana u donošenje odluka. Konsultativni odbori formirani su u sledećim opštinama: Kamenica (5), Elez Han (3), Srbica (4), Priština (1), Južna Mitrovica (3), Kačanik (1), Istok (3), Gnjilane (1), Glogovac (5), Vučitrn (6), Klina (2), Dečani (1), Junik (1), Peć (4), Orahovac (1) i Vitina (1). Oblasti obuhvaćene radom ovih odbora su lica sa invaliditetom (7), privredni razvoj (5), javne službe (5), hitna pitanja (5), kao i prosveta, kultura, omladina i sport (5).

Što se tiče ostalih pomoćnih odbora, u ovom periodu 15 opština je osnovalo ukupno 62 druga odbora. Većina njih su bili odbori za zdravstvo, prosvetu i urbanizam. Ostali (pomoćni) odbori osnovani su u skupštinama opština Đakovica (2 odbora), Štimlje (2), Kosovo Polje (8), Gnjilane (11), Kačanik (1), Južna Mitrovica (6), Uroševac (5), Ranilug (1), Klina (5), Peć (5), 3), Priština (5), Vitina (5), Srbica (4), Podujevo (2) i Gračanica (2). Oblasti obuhvaćene radom ovih odbora su: javne službe (11), zdravstvo i socijalna zaštita (9), prosveta, kultura, omladina i sport (9), prostorno planiranje (7), privredni razvoj (7).

Akti skupština opština

Skupština opštine ima ovlašćenje da usvaja odluke i uredbe za sprovođenje zakona koji se odnose na nadležnosti na lokalnom nivou. Skupština usvaja statut i poslovnik o radu, donosi odluke, donosi uredbe i druge opšte akte, odobrava budžet, osniva odgovarajuće odbore, odobrava finansijska pitanja, bira predsedavajućeg skupštine opštine i zamenike predsedavajućeg skupštine (za zajednice), i mnoge druge akte neophodne za efikasno funkcionisanje opštine. Tokom izveštajnog perioda većina skupština opština bila je aktivna u donošenju podzakonskih akata. Prema brojkama, usvojeno je ukupno 2.038 opštinskih akata, od čega 148 uredbi i 1.890 odluka.

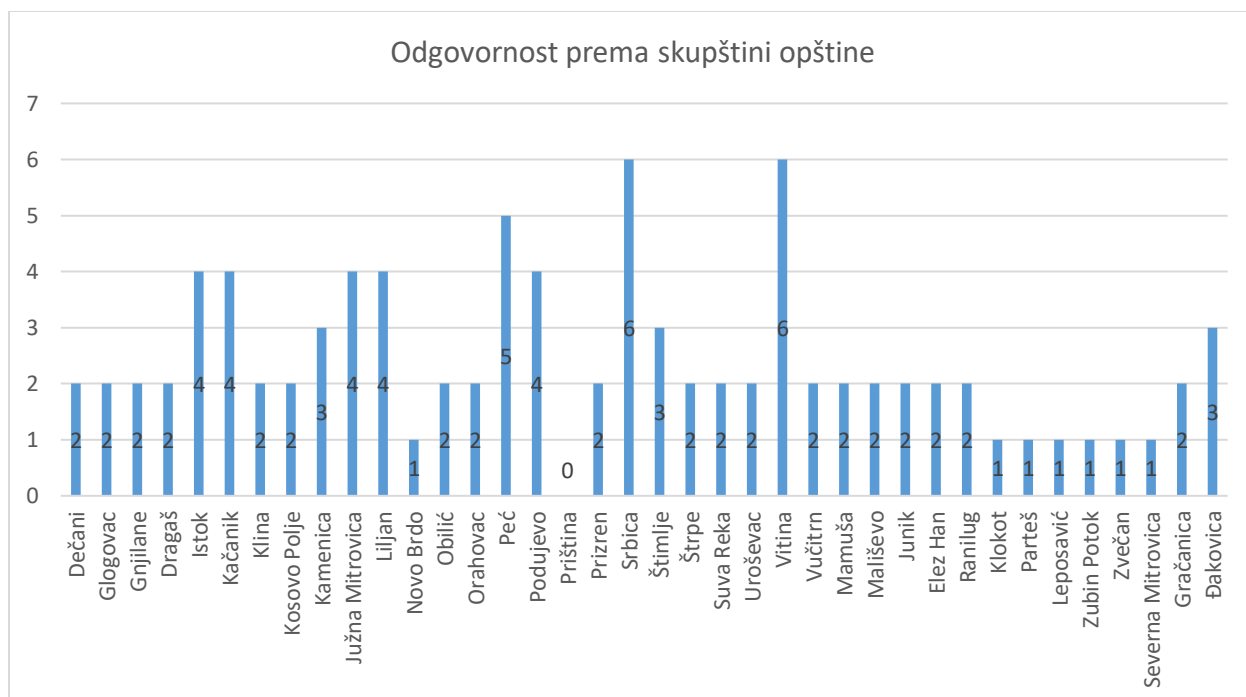
Grafikon 3: Broj akata koje su skupštine opština usvojile u periodu januar – decembar 2019.

Pregled podataka o usvojenim aktima pokazuje da su najviše uredbi usvojile skupštine opština Lipljan, Štimlje, Istok i Gračanica, dok su najveći broj odluka usvojile skupštine opština Mališevo, Obilić i Južna Mitrovica. Opštine su tokom ovog izveštajnog perioda bile veoma aktivne u donošenju podzakonskih akata kojima se uređuju različite oblasti, ali najvažniji su donošenje akata iz oblasti životne sredine, akata koji se odnose na korišćenje opštinske nepokretne imovine, akata koji se odnose na nazive ulica, javne usluge, itd. Najpasivnije opštine u ovom pogledu bile su Zubin Potok, Zvečan, Severna Mitrovica, Leposavić, Novo Brdo, Mamuša i Ranilug.

Proces rešavanja zahteva opština za povraćaj imovine KAP - Opštine su u ovom periodu podnele veliki broj zahteva centralnim vlastima da omoguće prenos (restituciju) opštinske nepokretne imovine kojom upravlja Kosovska agencija za privatizaciju, kao i imovine kojom upravljaju institucije na centralnom nivou. Broj zahteva koje su opštine primile u Ministarstvu lokalne uprave za 2018. godinu iznosio je oko 40, dok je u 2019. godini ovaj broj bio manji, ukupno 19.

Transparentnost i odgovornost opština

Izveštavanje predsednika opštine - Zakon o lokalnoj samoupravi predviđa obavezu predsednika opštine da redovno izveštava ili da izveštava na zahtev skupštine opštine. U skladu sa članom 58(j) predmetnog zakona, predsednik opštine podnosi izveštaj skupštini opštine o ekonomsko-finansijskoj situaciji i sprovođenju investicionih planova opštine najmanje jednom u šest meseci ili onoliko često koliko to zahteva skupština opštine. Podaci pokazuju da je tokom 2019. godine broj podnetih izveštaja predsednika opština skupštinama opština iznosio 91, što je i prikazano u nastavku:

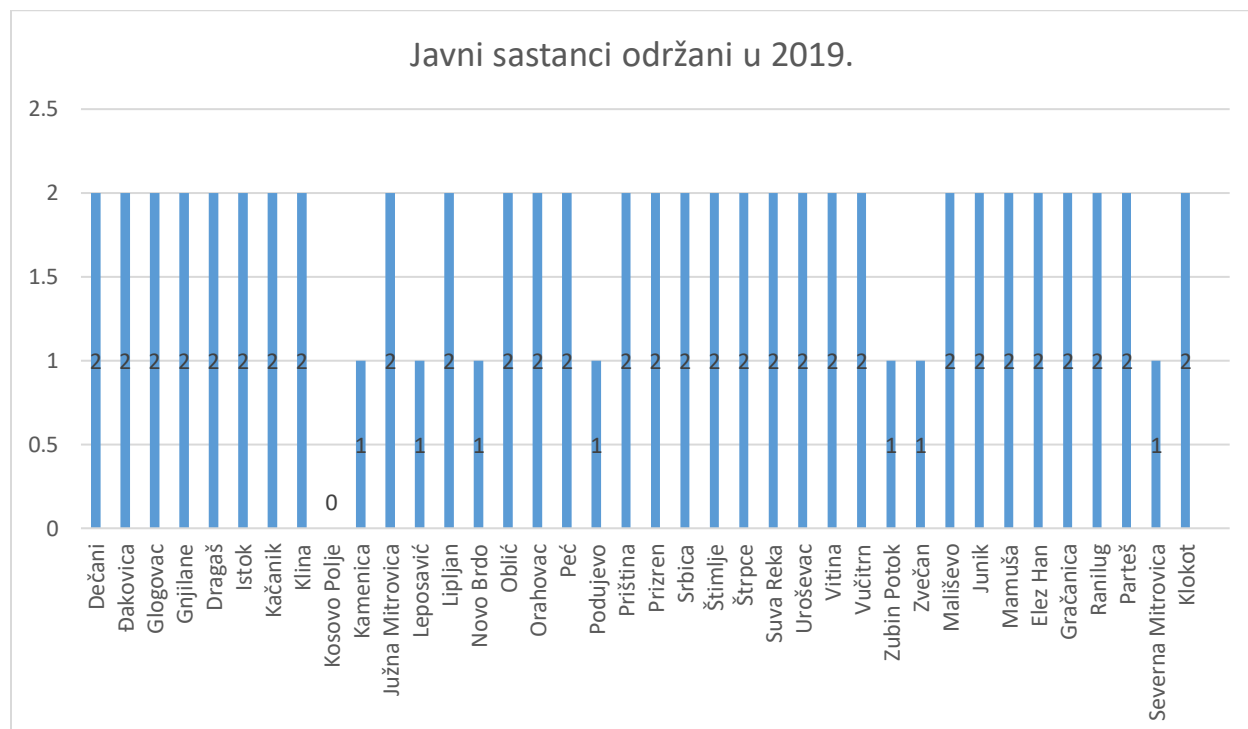
Grafikon 4: Broj izveštaja predsednika opština podnetih skupštinama opštinama.

Ovaj grafikon pokazuje da su gradonačelnici u 29 opština ispunili svoju zakonsku obavezu da podnesu izveštaj skupštini opštine. Štaviše, gradonačelnici 11 opština (Istok, Lipljan, Kačanik, Kamenica, Južna Mitrovica, Peć, Podujevo, Štimlje, Vitina, Srbica i Đakovica) podneli su izveštaj više od dva puta. U 8 opština predsednici opština nisu ispunili svoju zakonsku obavezu da podnesu izveštaj najmanje dva puta godišnje kako je predviđeno Zakonom o lokalnoj samoupravi, a te opštine su Novo Brdo, Klokot, Parteš, Leposavić, Zubin Potok, Zvečan i Severna Mitrovica, s obzirom da su predsednici opština podneli izveštaj samo jednom, a predsednik opštine Priština tokom ovog perioda nije nijednom podneo izveštaj.

Drugi vidovi traženja odgovornosti jesu direktna i pitanja u pisanom obliku koja odbornici podnose izvršnoj vlasti. Da bi se olakšala saradnja između skupštine opštine i opštinske izvršne vlasti potrebno je uvećati redovno prisustvo predsednika opštine i direktora na sednicama njihovih skupština opština. Kontinuirana komunikacija između dva ogranka doprinosi lokalnoj demokratiji, povećava kvalitet odlučivanja i zakonitost, proširuje krug aktera odgovornih za izradu odgovarajućih praktičnih politika od opšteg interesa i gradi segmente odgovornosti unutar opštinske administracije.

Javni sastanci sa građanima - Na lokalnom nivou, mehanizam učešća građana u kreiranju praktičnih politika je osnovno načelo direktne demokratije. Opštine su dužne da utvrde određene funkcionalne standarde, predviđene Administrativnim uputstvom br. 06/2018 o minimalnim standardima javnih konsultacija u opštinama, preko direktnih sastanaka, javnog informisanja, aktivnog uključivanja građana i interesnih grupa, zajedničkih okruglih stolova, upotrebe elektronskog informacionog sistema i drugih metoda putem kojih će transparentnost uticati na unapređivanje rada lokalne samouprave.

Prema Zakonu o lokalnoj samoupravi, svaka opština održava periodično, najmanje dva puta godišnje, javni sastanak na kojem može učestvovati svaka osoba ili organizacija koja je zainteresovana za rad opštine. Jedan od sastanaka održava se tokom prvih šest meseci u godini. Na tim sastancima predstavnici opština obaveštavaju učesnike o aktivnostima opštine i učesnici mogu da postavljaju pitanja i daju predloge izabranim predstavnicima opštine. U 2019. godini, organizovanje sveobuhvatni javnih sastanaka odvijalo se na sledeći način:

Grafikon 5: Broj javnih sastanaka sa građanima u 2019.

Gornji grafikon pokazuje da je u 37 opština održano 67 sastanaka sa građanima. Od toga je 30 opština organizovalo 2 sastanka sa građanima, a 7 opština (Podujevo, Kamenica, Novo Brdo, Leposavić, Zubin Potok, Zvečan i Severna Mitrovica) organizovalo je samo po jedan sastanak, dok opština Kosovo Polje nije organizovala nijedan sastanak tokom ovog perioda.

Pored ovih sastanaka, opštine su održale i druge sastanke sa građanima na manjim lokacijama, u naseljima, selima i drugim mestima. Takvi oblici organizovanja odvijali su se kada se raspravljalo o nacrtima uredbi, planovima i budžetskim pitanjima, što je građanima dalo mogućnost da iznesu svoje sugestije, predloge i zahteve. Štaviše, na osnovu podataka sa 34 opštinske veb-stranice, tokom izveštajnog perioda objavljena su 234 obaveštenja o debatama/javnim raspravama. Opštine koje su održale najviše rasprava o budžetu i nacrtima uredbi su opštine Glogovac, Gnjilane, Kačanik, Klokot, Lipljan, Južna Mitrovica, Priština, Suva Reka, Orahovac, Štimlje, Vučitrn i Đakovica. Obaveštenja o javnim raspravama sa građanima nisu bila objavljena na veb-stranicama opština Leposavić, Zubin Potok, Zvečan i Severna Mitrovica.

Izveštaj o funkcionisanju opština Republike Kosovo za period januar – decembar 2019.

Organizovanje javnih sastanaka i drugih vidova javnih konsultacija treba da bude stalan proces u svim fazama kreiranja politika u opštini. U vezi s tim izrađena je Uredba o minimalnim standardima javnih konsultacija u opštinama, koja je stupila na snagu u januaru 2019.

Zvanične veb-stranice opština - Funkcionisanje i korišćenje zvaničnih veb-stranica opština uređeno je Administrativnim uputstvom br. 01/2015 o veb-stranicama javnih institucija. Iako je tokom 2018. godine realizovan projekat redizajniranja veb-stranica svih opština, te promene su u 2019. godini dovele do integrisanja intranet sistema u opštinske veb-stranice, gde građani mogu da podnesu svoje zahteve za izdavanje dokumenta o građanskom stanju. Dalje, u tom smislu, omogućen je pristup za praćenje građevinskih dozvola, podnošenje zahteva građana u oblasti bezbednosti u zajednici, kao i prenos sednica skupština opština preko interneta.

Struktura veb-stranica omogućava lak i brz pristup svim relevantnim dokumentima koji su namenjeni za objavljivanje. Opštine su stalno ažurirale informacije, iako još uvek ima prostora za poboljšanje, posebno u pogledu objavljivanja normativnih akata na službenim jezicima. Prema podacima, tokom ovog perioda, 29 od 38 opština objavilo je ukupno 270 zapisnika sa sednica skupština opština, od ukupno 500 održanih. Nivo objavljivanja je 54%. Tokom ovog perioda devet opština (Leposavić, Obilić, Štrpce, Zubin Potok, Zvečan, Severna Mitrovica, Ranilug, Junik i Parteš) nije objavilo nijedan zapisnik sa sednica skupština opština.

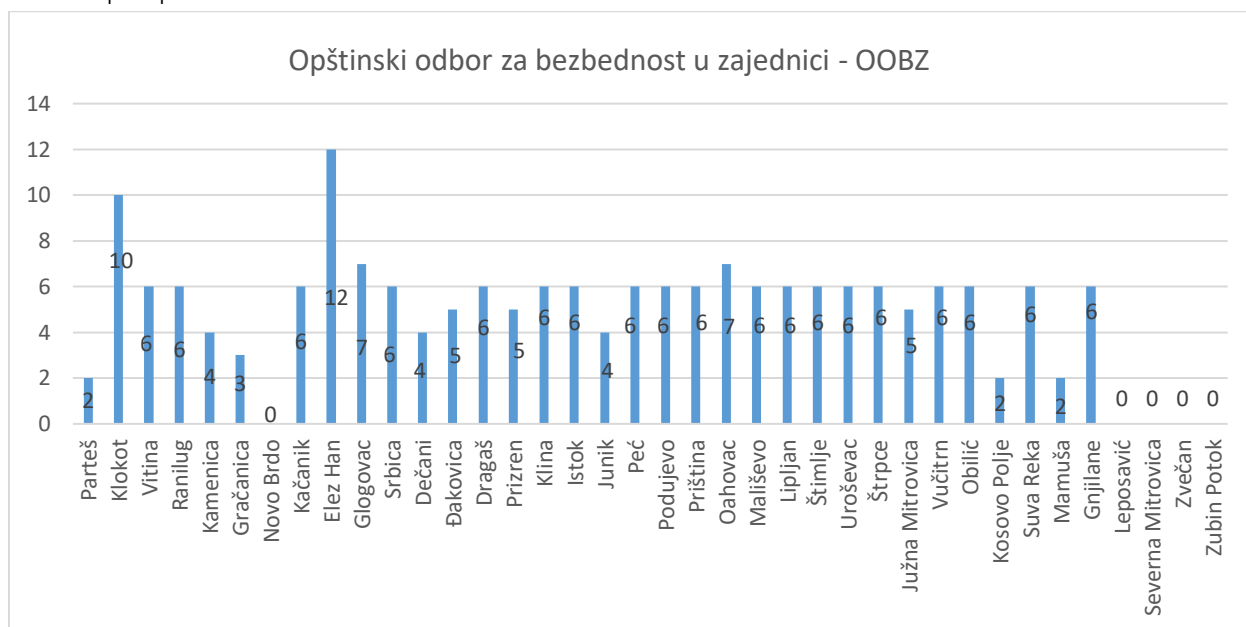
Od 1.890 odluka koje su usvojile skupštine opština, opštine su objavile 1.887 odluka. Pored toga, opštine nisu objavile 3 akta, dok je opšti nivo objavljivanja 99,8%. Ova računica uzima u obzir podatke za 33 opštine, jer nivo objavljivanja u drugim opštinama, kao što su Leposavić, Štrpce, Zubin Potok, Zvečan i Severna Mitrovica, iznosi 0%. Što se tiče objavljivanja uredbi, nivo objavljivanja u 30 opština je 79%, dok 8 opština ili 21% njih nije objavilo nijednu uredbu.

Opštine su na svojim zvaničnim veb-stranicama navele dodatne informacije za zainteresovane strane. Ukupno su objavljena 104 finansijska dokumenta, a opštine sa najboljim rezultatima u ovom pogledu su opštine Peć i Suva Reka. Opštine koje nisu objavile nijedan dokument o budžetu su opštine Klokot, Mamuša, Parteš, Ranilug, Severna Mitrovica, Leposavić, Zubin Potok i Zvečan.

Pristup javnim dokumentima – Opštine su pokazale pozitivan trend u omogućavanju pristupa javnim dokumentima u skladu sa zahtevima koje su podnela pravna lica, kao i po službenoj dužnosti kada zakon to nalaže. Od ukupno 1.101 podnetog zahteva za pristup javnim dokumentima, 1.062 zahteva je odobreno (96%), 28 je odbijeno (3%), a 11 je delimično odobreno (1,86%). Pet opština (Dragaš, Leposavić, Zvečan, Klokot i Zubin Potok) nije primilo nijedan zahtev za pristup javnim dokumentima. Odnos broja podnetih zahteva i odbijenih zahteva je sledeći: opštini Klina je podneto 45 zahteva za pristup javnim dokumentima, a 14 je odbijeno; opštini Uroševac je podneto 44 zahteva, 4 je odbijeno, a 7 je delimično odobreno; opštini Priština je podneto 88 zahteva, a 6 je odbijeno; opštini Mališevo je podneto 35 zahteva, a 1 je odbijen; opštini Podujevo je podneto 34 zahteva, a 3 su odbijena; opštini Vitina je podneto 56 zahteva, a 1 je delimično odobren; opštini Štrpce je podneto 12 zahteva, a 1 je delimično odobren; opštini Srbici je podneto 6 zahteva, a 1 je delimično odobren; opštini Glogovac je podneto 36 zahteva, a 1 je delimično odobren.

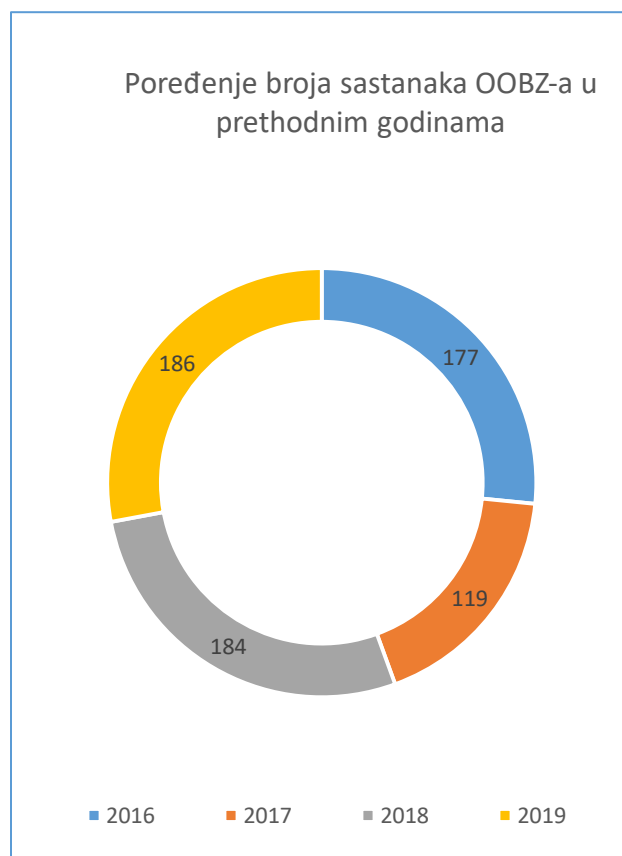
Bezbednost u zajednici

Opštinski odbor za bezbednost u zajednici – OOBZ je međusektorsko savetodavno telo odgovorno za bezbednosna pitanja na lokalnom nivou. Funkcionisanje opštinskih odbora za bezbednost u zajednici uređeno je Administrativnim uputstvom br. 27/2012 MUP – 03/2012 MALS o Opštinskim odborima za bezbednost u zajednici. Zbog standardizovanog načina delovanja došlo je do povećanja institucionalne svesti o važnosti OOBZ-a, tako da su opštine bile više usmerene na opšta bezbednosna pitanja, uključujući i podizanje svesti građana o prirodi kriminala, nepravilnostima i nasilničkom ponašanju u lokalnoj zajednici, utvrđivanje zabrinutosti građana i predstavljanje stavova građana i zabrinutosti zbog kriminala. Zatim je u 2019. godini održano ukupno 186 sastanaka OOBZ-a. U nastavku smo predstavili broj održanih sastanaka OOBZ-a po opštinama.

Grafikon 6: Broj sastanaka OOBZ-a po opštini, januar-decembar 2019.

Gore navedeni podaci pokazuju da su najaktivnije u održavanju sastanaka OOBZ-a bile opštine Elez Han, Klokot, Glogovac i Orahovac. U poređenju sa minimalnim uslovom predviđenim relevantnim administrativnim uputstvom, 23 opštine su ispunile obavezu održavanja 6 ili više sastanaka, dok je 11 opština održalo manje sastanaka od minimalnog uslova, a 4 opštine (Leposavić, Severna Mitrovica, Zvečan i Zubin Potok) još uvek nisu formirale opštinske odbore za bezbednost u zajednici.

U odnosu na prethodne godine, u 2019. godini došlo je do povećanja aktivnosti OOBZ-a. Prema podacima, u 2016. godini održano je 177 sastanaka OOBZ-a, u 2017. godini 119 sastanaka (zbog izbora), u 2018. godini 184 sastanka, a u 2019. godini ukupno je održano 186 sastanaka.

MALS je u 2019. godini, tokom razvoja informacionog sistema, kreirao poseban pristup opštinskoj veb-stranici koji omogućava javnosti da preko interneta prijavi bezbednosne probleme, postavi pitanja i podnese zahteve po pitanju bezbednosti, kao i da dobije odgovore od opštinskih vlasti. Ovaj sistem treba da primenjuju nadležni opštinski službenici, tako da na informacijama koje prijave građani mogu da rade nadležne institucije radi poboljšanja ukupne bezbednosne situacije u zajednici.

Grafikon 7: Poređenje broja sastanaka OOBZ-a u prethodnim godinama

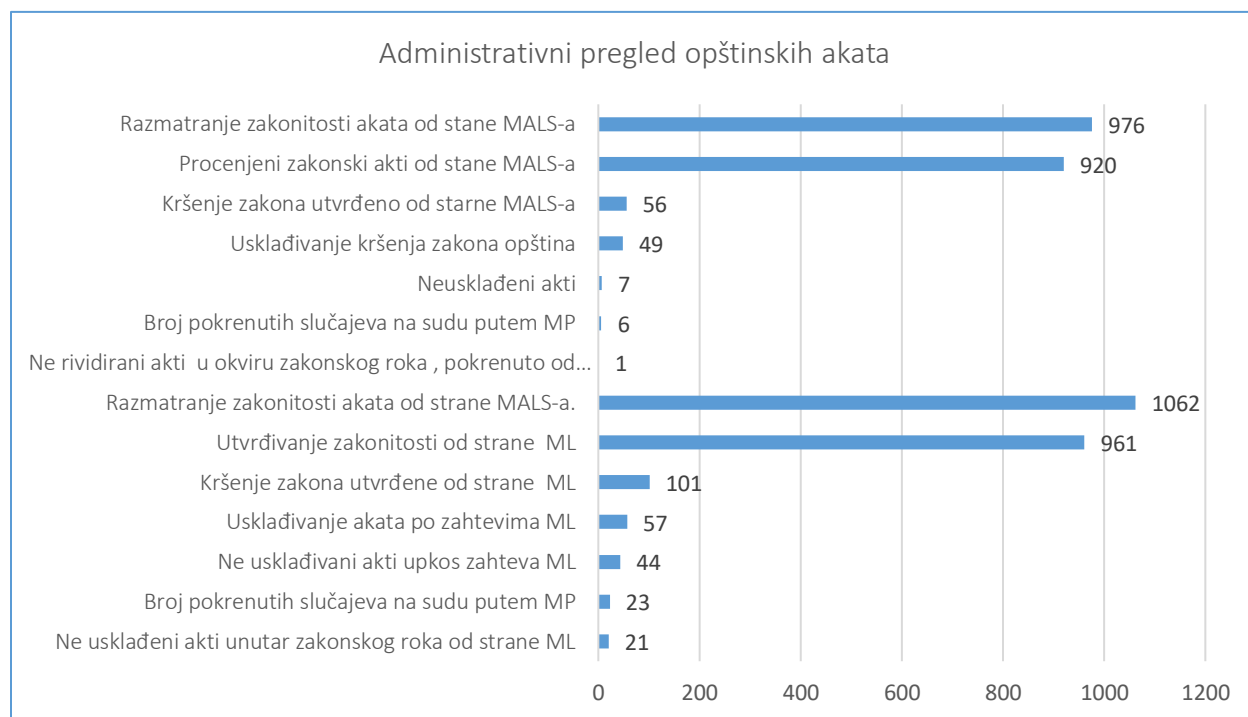
Osim toga, 23 opštine su pored OOBZ-a osnovale i Akcione timove za bezbednost (ATB). Tokom ovog perioda održana su 42 sastanka ATB-a. Ovi forumi moraju da se uspostave u još 15 opština (Kosovo Polje, Klokot, Zvečan, Đakovica, Mamuša, Novo Brdo, Ranilug, Zubin Potok, Dečani, Kačanik, Srbica, Peć, Severna Mitrovica, Leposavić i Štrpce). Što se tiče lokalnih odbora za javnu bezbednost (LOJB), oni funkcionišu u 24 opštine, a tokom predmetnog perioda održano je 178 sastanaka. Ovi odbori još uvek ne funkcionišu u 14 opština (Zubin Potok, Ranilug, Đakovica, Zvečan, Južna Mitrovica, Elez Han, Severna Mitrovica, Leposavić, Štrpce, Dragaš, Junik, Kačanik, Mamuša i Novo Brdo).

Skupštine opština i predsednici opština moraju više da se usredsrede na bezbednosne prioritete, posebno na funkcionisanje OOBZ-a kao glavnog tela koje predstavlja bezbednosne potrebe građana. Osim toga, opštine moraju da povećaju broj sastanaka ovog odbora, barem do minimalnog uslova koji je predviđen Administrativnim uputstvom.

Nadzor opština

Nadzor zakonitosti rada opštine je nadležnost centralnog organa vlasti, u zavisnosti od oblasti u kojoj se vrši ova funkcija. U načelu, MALS je organ koji vrši nadzor nad radom opština, izuzev ako ta odgovornost za vršenje nadzora nije zakonom poverena nadležnom ministarstvu ili instituciji koje se ta predmetna stvar

tiče. Reviziju dodeljenih nadležnosti vrši centralno vladino telo koje ih je dodelilo². Proces administrativne revizije opštinskih akata detaljno je uređen Uredbom (VRK) br.-10/2019 o administrativnoj reviziji opštinskih akata. U 2019. godini bilo je ukupno 2.038 akata (148 uredbi i 1.890 odluka) koje su usvojile skupštine opština i koji su bili predmet postupka ocenjivanja zakonitosti. Na grafikonu koji sledi predstavljeni su podaci o postupku ocenjivanja zakonitosti opštinskih akata:

Grafikon 8: Proces administrativne revizije

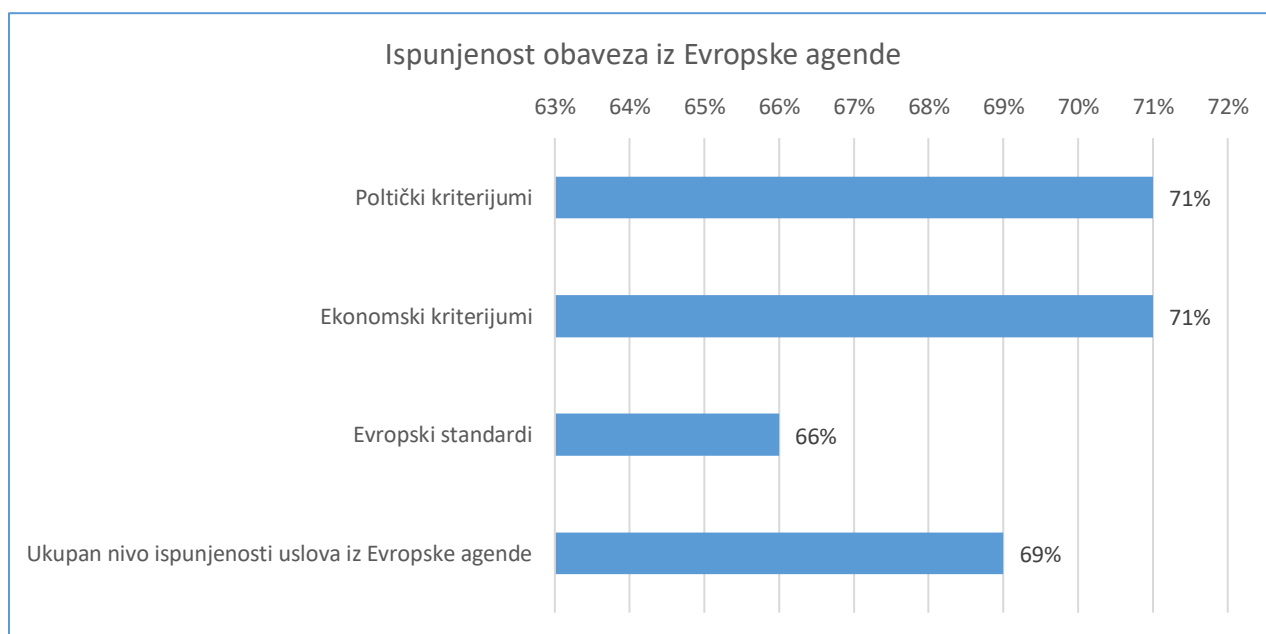
Ovaj grafikon pokazuje da su skupštine opština ukupno usvojile 2.038 akata, a da je MALS izvršilo ocenjivanje zakonitosti za 976 akata ili 47,8%, dok su 1.062 ili 52,1% akata pregledala resorna ministarstva. Ukupno je utvrđeno 157 prekršaja. MALS je utvrdio 56 prekršaja, a 101 prekršaj su utvrdila resorna ministarstva. Opštine su u ovom procesu uspele da usaglase ukupno 106 akata, a 51 akt je ostao neusklađen sa zakonom ili 2,5% od ukupno usvojenih akata. S tim u vezi, Ministarstvo lokalne uprave pokrenulo je sudske postupke pobijanja preko Ministarstva pravde za 29 akata skupština opština Vučitrn (1), Đakovica (4), Lipljan (3), Srbica (3), Dečani (3), Priština (9), Mališevo (2), Gračanica (1), Prizren (1), Gnjilane (1) i Južna Mitrovica (1). Opštine koje nisu uskladile akte ni nakon što je nadzorni organ poslalo zahtev za reviziju su Prizren (2), Mališevo (1), Uroševac (1), Gnjilane (1), Dragaš (1), Dečani (2), Štimlje (1), Istok (1), Južna Mitrovica (1), Junik (1), Kamenica (1), Vitina (1), Klokot (1), Gračanica (1), Ranilug (1), Štrpce (1), Glogovac (2), Đakovica (1) i Kosovo Polje (1).

² Zakon br. 03/L-040 o lokalnoj samoupravi, Glava X, članovi 75 i 76.

EVROPSKA AGENDA

Jedan je od najvažnijih prioriteta Republike Kosovo jeste primena Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, koji su potpisale Republika Kosovo i Evropska unija, a koji je stupio na snagu 1. aprila 2016. godine. Skupština Republika Kosovo usvojila je 10. marta 2016. godine Nacionalni program za sprovođenje SSP-a koji obavezuje državne institucije da preuzmu sve potrebne obaveze u ovom procesu. Opštine, kao posebna institucija državne uprave, imaju svoje obaveze u ispunjavanju mera koje se zahtevaju u oblasti Evropske agende. U tom pogledu, i sa ciljem da koordiniše aktivnosti u ovoj oblasti na nivou lokalne uprave, MALS je u 2019. godini preduzeo nekoliko mera za rešavanje i izvršavanje obaveza proisteklih iz Evropske agende, kao što su:

- Program opština u ovoj oblasti je struktuiran na osnovu tri glavna kriterijuma integracije: a) političkih kriterijuma, b) ekonomskih kriterijuma i c) evropskih standarda.
- Opštine su dostavile informacije u tom aspektu na osnovu individualnih planova koje je sačinio MALS i koje uključuju obaveze u okviru Nacionalnog programa za sprovođenje SSP-a i izazova lokalne uprave koji su utvrđeni u izveštajima o zemlji i drugim relevantnim dokumentima.
- Na osnovu podataka koje su dostavile, opštine u Republici Kosovo su u 2019. godini uspele da ispune 71% aktivnosti u oblasti političkih kriterijuma i 71% kriterijuma u pogledu ekonomskih kriterijuma, a u oblasti evropskih standarda ispunile su 66% aktivnosti. Opštine su na sveobuhvatnom nivou ispunile 69% obaveza koje proističu iz Evropske agende, na sledeći način:

Grafikon 9: Ispunjenost obaveza iz Evropske agende od strane opština

Politički kriterijumi

Stabilnost institucija u demokratskom upravljanju, poštovanje ljudskih prava i prava nevećinskih zajednica jedno je od ključnih poglavlja koje jedna zemlja mora da ispuni u vezi sa Agendom evropskih integracija. Ispunjavanje političkih kriterijuma je obaveza koju Kosovo mora da ispuni kao potencijalni kandidat za članstvo u EU. Izveštaj sadrži podatke o opštinskim aktivnostima na polju političkih kriterijuma, sa posebnim fokusom na jačanje lokalne javne uprave, saradnju sa građanskim društvom, suzbijanje terorizma, borbu protiv korupcije, ljudska prava i prava nevećinskih zajednica, rodnu ravnopravnost, dečja prava, imovinska prava, zaštitu i promovisanje kulturnog nasleđa kao i druga relevantna područja.

Jedna od glavnih oblasti u okviru političkih kriterijuma je funkcionisanje lokalne javne uprave. U 2019. godini preduzeto je nekoliko aktivnosti kako bi se osigurali potrebni kapaciteti administracije lokalne uprave da poveća kvalitet javnih usluga za građane, pruži takve usluge sa najnižim troškovima i u realnom vremenu, poveća efikasnost i transparentnost, promoviše e-vladu i izgradi efikasnije mehanizme odgovornosti prema građanima.

Kao deo mera za razvoj kapaciteta svojih ljudskih resursa, opštine su izradile program i bazu podataka o obuci. Program obuke je izrađen u 33 opštine, isključujući 5 opština (Klokot, Mamuša, Severna Mitrovica, Štrpce i Zubin Potok) koje nisu ispunile ovu obavezu. U vezi sa sprovođenjem programa razvoja kapaciteta, podaci pokazuju da je 30 opština organizovalo različite obuke. Ukupno je održano 28 obuka u proseku za 2019, ili prosečno 30 službenika za svaku opštinu.

Tokom ovog perioda opštine su preduzele konkretne mere za uključivanje nevećinskih zajednica u javnu upravu i to sprovođenjem važećih zakona o pravima na zapošljavanje nevećinskih zajednica, podsticanjem istih da se uključe putem kampanja za podizanje svesti i jačanjem uloge opštinske kancelarije za zajednice i povratak. Broj zaposlenih pripadnika nevećinskih zajednica u lokalnim javnim institucijama, prema podacima 32 opštine, iznosi oko 10%. Pored toga, 6 opština (Đakovica, Glogovac, Mamuša, Junik, Kačanik i Klokot) nije dostavilo podatke.

Opštine su ponudile saradnju i organizacijama građanskog društva. Široka mreža nevladinih organizacija koje deluju u zemlji prati i učestvuje u projektima čiji je cilj da poboljšaju život građana. Iz predstavljenih podataka sledi da je većina opština pružila finansijsku podršku za projekte NVO. NVO projekte su imale podršku u 32 opštine, sa 942 projekta, dok 6 opština (Zubin Potok, Klokot, Parteš, Severna Mitrovica, Leposavić i Štrpce) nisu finansirale nijedan projekat NVO-a u ovom periodu.

Primena nacionalne strategije za sprečavanje nasilnog ekstremizma i strategije za borbu protiv terorizma proširena je na lokalni nivo uprave. Opštine su preduzele konkretne mere za podizanje svesti građana o radikalizmu koji može da vodi ka nasilnom ekstremizmu. Takve kampanje su organizovane u 23 opštine, kroz sledeće aktivnosti: kampanje za podizanje svesti, terenske aktivnosti, redovni sastanci sa članovima OOBZ-a, sastanci sa predstavnicima verskih zajednica, itd. S druge strane, 15 opština (Mališevo, Ranilug, Zubin Potok, Zvečan, Priština, Podujevo, Gračanica, Junik, Klina, Severna Mitrovica, Leposavić, Štrpce,

Izveštaj o funkcionisanju opština Republike Kosovo za period januar – decembar 2019.

Vučitrn, Mamuša i Novo Brdo) nisu preduzele nijednu meru/aktivnost da podignu svest građana o radikalizmu koji može da vodi ka nasilnom ekstremizmu.

Što se tiče prijavljivanja imovinskog stanja, u 34 opštine je navedeno da je 1.449 opštinskih zvaničnika prijavilo svoju imovinu, a 4 opštine (Ranilug, Mamuša, Parteš i Severna Mitrovica) nisu dostavile podatke. U 35 opština nisu prijavljeni slučajevi sukoba interesa opštinskih zvaničnika, dok je u 3 opštine (Dečani, Srbica i Zvečan) prijavljeno 97 slučajeva. Na osnovu Zakona o lokalnoj samoupravi (član 38), pre donošenja odluka u skupštini opštine u vezi sa bilo kojim pitanjem u kojem može da ima lični ili materijalni interes odbornik je dužan da prijavi sukob interesa. S tim u vezi, u 32 opštine nije bilo prijavljenih sukoba interesa od strane odbornika, dok je u ostalih 6 opština (Zvečan, Mamuša, Lipljan, Dečani, Srbica i Kačanik) bilo 75 slučajeva prijavljivanja sukoba interesa.

Da bi poboljšale operative aspekte rada administracije, odgovornost odlučivanja, jačanje unutrašnje kontrole i unapređenje kvaliteta usluga, opštine su izradile lokalne planove integriteta. Ovi planovi su izrađeni u 20 opština, a ostaje da se izrade u još 18 opština (Đakovica, Ranilug, Gnjilane, Zubin Potok, Klokot, Zvečan, Priština, Prizren, Kamenica, Dečani, Dragaš, Junik, Severna Mitrovica, Leposavić, Štrpce, Obilić, Mamuša i Novo Brdo). Pored toga, 13 opština je imenovalo službenike odgovorne za izveštavanje o sprovođenju lokalnih planova integriteta, a oni nisu imenovani u ostalih 25 opština (Đakovica, Mališevo, Ranilug, Gnjilane, Zubin Potok, Klokot, Elez Han, Priština, Prizren, Podujevo, Kosovo Polje, Mitrovica, Kamenica, Dečani, Dragaš, Gračanica, Junik, Klina, Orahovac, Severna Mitrovica, Leposavić, Štrpce, Obilić, Mamuša i Novo Brdo). Pored toga, izveštaji o nadgledanju primene plana lokalnog integriteta objavljeni su na veb-stranicama 6 opština.

Opštine su nastavile svoje aktivnosti na polju zaštite ljudskih prava. U 22 opštine izrađene su opštinske uredbe o zaštiti deteta, a ove uredbe još nisu usvojene u ostalih 16 opština (Klokot, Parteš, Zvečan, Mamuša, Novo Brdo, Obilić, Severna Mitrovica, Leposavić, Mališevo, Ranilug, Zubin Potok, Štrpce, Dragaš, Gračanica, Junik i Klina). Takođe, u 7 opština je izrađena Strategija za borbu protiv nasilja u porodici, dok u 31 opštini (Štimlje, Uroševac, Mališevo, Ranilug, Zubin Potok, Istok, Klokot, Elez Han, Parteš, Zvečan, Priština, Prizren, Podujevo, Kosovo Polje, Mitrovica, Kamenica, Vitina, Dečani, Glogovac, Gračanica, Junik, Kačanik, Klina, Orahovac, Severna Mitrovica, Leposavić, Štrpce, Vučitrn, Mamuša, Novo Brdo i Suva Reka) ona nije izrađena. Opštinske vlasti su takođe preduzele mere za sprečavanje nasilja u porodici. U 21 opštini prijavljeno je 617 slučajeva rodno zasnovanog nasilja, zbog kojih je 13 opština osnovalo opštinska veća za zaštitu žrtava nasilja u porodici i održalo 39 sastanaka.

Tokom perioda izveštavanja prijavljeno je 15 slučajeva zbrinjavanja u prihvatilištima i obeštećenja žrtava trgovine ljudima u 7 opština (Uroševac, Prizren, Mitrovica, Vitina, Kosovo Polje, Lipljan i Glogovac), dok u 31 opštini nisu prijavljeni slučajevi zbrinjavanja u prihvatilištima.

Mehanizmi za zaštitu prava zajednica posebno su rasprostranjeni na lokalnom nivou. U 27 opština izdvojen je poseban budžet za zaštitu manjinskih zajednica, a izdvojena suma je 11.028.780,00 evra. Postoji i

Izveštaj o funkcionisanju opština Republike Kosovo za period januar – decembar 2019.

napredan normativni okvir za promovisanje jezičke različitosti u opštinama. Trenutno, Uredba o upotrebi jezika nije izrađena samo u opštinama Ranilug i Zvečan. Stručno prevodilačko osoblje je angažovano u 26 opština, 1 opština (Podujevo) je to uradila delimično, a ostalih 11 (Gnjilane, Zubin Potok, Elez Han, Kamenica, Glogovac, Gračanica, Severna Mitrovica, Leposavić, Obilić, Mamuša i Novo Brdo) nema posebno prevodilačko osoblje.

Efikasna primena zakona o kulturnom nasleđu deo je stalnih zalaganja opštinskih organa. Prema raspoloživim podacima, plan za zaštitu kulturnog nasleđa sačinile su 3 opštine, a nije izrađen u 35 opština (Vitina, Istok, Klokot, Elez Han, Parteš, Zvečan, Priština, Prizren, Podujevo, Kosovo Polje, Mitrovica, Kamenica, Đakovica, Gnjilane, Uroševac, Štimlje, Vučitrn, Obilić, Suva Reka, Srbica, Mališevo, Mamuša, Novo Brdo, Ranilug, Zubin Potok, Dečani, Glogovac, Gračanica, Junik, Klina, Peć, Severna Mitrovica, Leposavić, Štrpce i Dragaš). Takođe, 25 opština je preduzelo konkretne mere za definisanje i obradu pitanja perimetra, zaštićenih zona, zaštićenih površina i obeležavanja dobara kulturnog nasleđa. U ovom periodu identifikovano je 5 slučajeva bespravne gradnje u zaštićenim zonama opština Prizren, Klina i Srbica, za koje su preduzete odgovarajuće proceduralne mere. Takođe, 10 opština je postavilo uređaje za praćenje bezbednosti na lokacijama kulturnog nasleđa pravoslavne crkve.

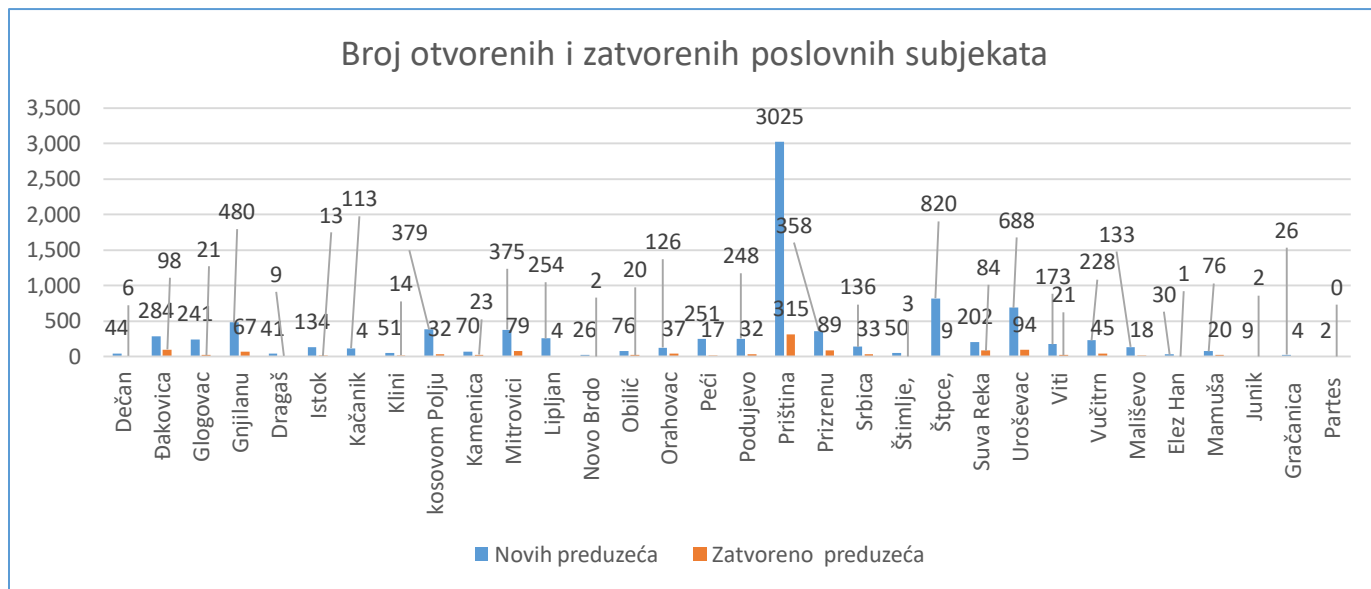
I dalje su u funkciji i dva saveta formirana u Orahovcu i Prizrenu, odnosno Savet za selo Velika Hoča i Operativna grupa za istorijski centar Prizrena. Opština Prizren je izdvojila sredstva u vrednosti od 57.020,00 evra za Savet za kulturno nasleđe za Istorijski centar Prizrena, dok je opština Orahovac izdvojila 22.743,00 evra za selo Velika Hoča. U opštini Prizren su postavljena lica odgovorna za inspekciju bespravne gradnje u zaštićenoj zoni grada, čemu treba dodati ulogu Operativne grupe osnovane za istorijski centar grada Prizrena, koja je identifikovala objekte izgrađene u suprotnosti sa Zakonom o istorijskom centru.

U ovom periodu su 24 opštine preduzele aktivnosti podizanja svesti i promovisanja zaštite kulturnog nasleđa, kao što su održavanje različitih sastanaka za podizanje svesti, deljenje brošura u cilju informisanja i podizanja svesti građana o zaštiti i kulturnom nasleđu, organizovanje izložbi kulturnog nasleđa, organizovanje različitih radionica i slično, s time da 14 opština (Ranilug, Gnjilane, Zubin Potok, Mitrovica, Kosovo Polje, Klokot, Elez Han, Zvečan, Dragaš, Glogovac, Orahovac, Severna Mitrovica, Štrpce i Novo Brdo) nisu sprovele ove aktivnosti.

Ekonomski kriterijumi

Ekonomski razvoj i dalje je jedan od glavnih prioriteta na nivou zemlje. Ekonomske politike predstavljaju programsku suštinu skoro svih mehanizama državne uprave, uključujući opštine koje u tom pogledu imaju neospornu ulogu. Sprovođenje Strategije lokalnog ekonomskog razvoja započelo je 2019. godine, a u međuvremenu su unete izmene u Zakon o finansiranju lokalne uprave. Ove strukturne promene uključuju odgovarajuće opcije koje utiču na finansijsku održivost opština, stvaranje uslova za razvoj preduzeća, rast kapitalnih investicija, uravnotežavanje investicija shodno realnim procenama, efikasno korišćenje opštinske imovine za strane investicije i mnoge druge uticajne sektore.

Kada je reč o konkretnim aktivnostima predviđenim opštinskim planovima u ovoj oblasti, tokom 2019. godine 28 opština stvorilo je potrebne uslove za rad centara tipa *sve na jednom mestu*, koji olakšavaju pružanje usluga preduzećima, uključujući i njihovu registraciju. Ostaje da se u još 10 opština upotpuni struktura ovih centara, proširujući njihovu mrežu i na opštine Ranilug, Zubin Potok, Priština, Klokot, Parteš, Zvečan, Junik, Severna Mitrovica, Leosavić i Mamuša. Prema podacima iz 32 opštine, u 2019. godini je otvoreno ukupno 9.149 novih preduzeća, zatvoreno 1.216 preduzeća.

Grafikon 10: Broj preduzeća otvorenih i zatvorenih tokom 2019.

U većini opština problemi koji otežavaju uslove poslovanja jesu nesigurno tržište za plasiranje njihovih proizvoda, nepovoljni poslovni krediti, nedostatak strateških i direktnih stranih investicija, nedostatak subvencioniranja preduzeća za otvaranje novih radnih mesta, nelojalna konkurencija, neformalna privreda, visoki operativni troškovi, nedostatak kvalifikovane radne snage. S tim u vezi, 13 opština izradilo je strategije lokalnog ekonomskog razvoja. Samo iz kategorije subvencija za preduzeća, prema podacima za 16 opština, značajan broj preduzeća ostvario je pogodnosti u ukupnom iznosu od 623.428,30 evra. Da bi uticali na borbu protiv neformalne privrede, u opštinama je angažovano 58 tržišnih inspektora. Opštine su se takođe usredsredile na poboljšanje upravljanja javnim finansijama, s obzirom da potrošnja budžetskih sredstava u kategoriji kapitalnih troškova i dalje predstavlja izazov.

U funkciji kvalitetnijeg upravljanja, 31 opština je usvojila Akcioni plan za sprovođenje preporuka revizora, sa izuzetkom opština Ranilug, Priština, Parteš, Klokot, Gračanica, Dečani i Severna Mitrovica. Preduzećima je pružena podrška i nuđenjem opštinske imovine na korišćenje, za realizaciju investicionih projekata. Prema podacima, 32 opštine su obrazovale registar nepokretnosti.

Evropski standardi

Izveštaj o funkcionisanju opština Republike Kosovo za period januar – decembar 2019.

Poljoprivredni sektor je i dalje glavna komponenta lokalnog ekonomskog razvoja, za šta su opštine pružile značajnu finansijsku podršku. Plan i program za poljoprivredu i ruralni razvoj izrađen je u 14 opština, dok su 33 opštine podržale i 8.057 poljoprivrednika, a ovu politiku trebalo bi da sprovedu i opštine Ranilug, Zubin Potok, Klokot, Zvečan i Severna Mitrovica.

Centri za informisanje poljoprivrednika rade u 33 opštine u kojima je tokom perioda izveštavanja obučeno oko 2.545 poljoprivrednika. Centri za obuku poljoprivrednika trebalo bi da se formiraju i u opštinama Zubin Potok, Elez Han, Zvečan, Severna Mitrovica i Leosavić. Tokom perioda izveštavanja opštinama je podneseno oko 2.709 zahteva za zaštitu poljoprivrednog zemljišta. Prema podacima, 16 opština ima poljoprivredne inspektore u svojoj strukturi. Do sada su samo 3 opštine izradile plan upravljanja seoskim zemljištem.

Jedan broj aktivnosti realizovan je i na polju energije. Plan za energetska efikasnost izrađen je u 32 opštine. Trebalo bi preduzeti mere za izradu ovih planova u 6 opština (Priština, Klokot, Gračanica, Severna Mitrovica, Ranilug i Mališevo) koje ih nisu izradile. U oblasti efikasnosti održano je 78 radionica, a razvoj kapaciteta trebalo bi da bude usmeren na još 9 opština (Đakovica, Ranilug, Zubin Potok, Kosovo Polje, Južna Mitrovica, Štrpce, Klokot, Gračanica i Severna Mitrovica).

Opštine su ostvarile napredak u uspostavljanju lokalnih mehanizama za sprovođenje zakona protiv diskriminacije. U skladu sa zakonskim obavezama, 27 opština postavilo je službenika za zaštitu od diskriminacije. Ovo pitanje nije uređeno u 11 opština (Zubin Potok, Podujevo, Kamenica, Dečani, Glogovac, Kačanik, Orahovac, Severna Mitrovica, Leosavić, Mamuša i Obilić) koje još uvek nisu imenovale ovog službenika.

Da bi se olakšalo pružanje usluga građanima, opštine su se pobrinule da uspostave unutrašnje mehanizme za pružanje besplatne pravne pomoći preko kancelarija koje su, prema važećem zakonodavstvu, osnovane u 7 regiona. Prema podacima, kancelarije za besplatnu pravnu pomoć funkcionišu samo u 4 regiona (Đakovica, Uroševac, Mitrovica i Gnjilane). Tokom perioda izveštavanja besplatnu pravnu pomoć tražilo je 1.679 osoba.

Što se tiče zaštite ličnih podataka, u 37 opština imenovan je nadležni opštinski službenik za zaštitu ličnih podataka, a u jednoj opštini (Zubin Potok) on još nije imenovan. Takođe, baza ličnih podataka puštena je u funkciju u 32 opštine dok u 6 opština (Istok, Klokot, Zvečan, Mamuša, Severna Mitrovica i Leosavić) još uvek nije puštena u funkciju. Pored toga, fizička bezbednost dokumentacije (*fizičko obezbeđenje, postavljanje kamera, rešetke i sefovi itd.*) poboljšala se u 36 opština, dok u 2 opštine (Severna Mitrovica i Ranilug) nije na željenom nivou.

Mehanizmi zaštite prava zajednica prisutni su u svim opštinama, izuzev opštine Zubin Potok gde Opštinska kancelarija za zajednice i povratak još uvek ne funkcioniše. Opštine su jedan od najvažnijih aktera u stvaranju relevantnih uslova za uspešnu i održivu reintegraciju repatriiranih lica. Iz izveštaja 33 opština vidimo da je 16 opština usvojilo opštinski plan za održivu reintegraciju repatriiranih lica, dok u 17 opština (Mališevo, Gnjilane, Ranilug, Zubin Potok, Priština, Mitrovica, Vitina, Klokot, Zvečan, Glogovac, Junik, Klina,

Izveštaj o funkcionisanju opština Republike Kosovo za period januar – decembar 2019.

Severna Mitrovica, Leposavić, Vučitrn, Suva Reka i Novo Brdo) ovaj plan još uvek nije izrađen. Tokom perioda izveštavanja u opštinama je 3.823 raseljenih lica registrovano kao povratnici, dok je u 13 opština podneto 276 zahteva za dobijanje dokumenata o građanskom stanju. Provera zahteva repatriраних lica izvršena je preko Opštinskih kancelarija za građanska stanja, Kancelarija za zajednice i povratak i Opštinske komisije za reintegraciju. Podnet je veliki broj zahteva za ostvarivanje koristi iz fonda za reintegraciju, oko 343. Posle toga je u 11 opština (Đakovica, Kamenica, Klina, Kosovo Polje, Novo Brdo, Orahovac, Peć, Prizren, Srbica, Štrpce i Zubin Potok) obnovljeno 106 kuća za povratnike. Pored toga, repatriране osobe podnele su 301 zahtev za razvoj preduzeća u 18 opština.

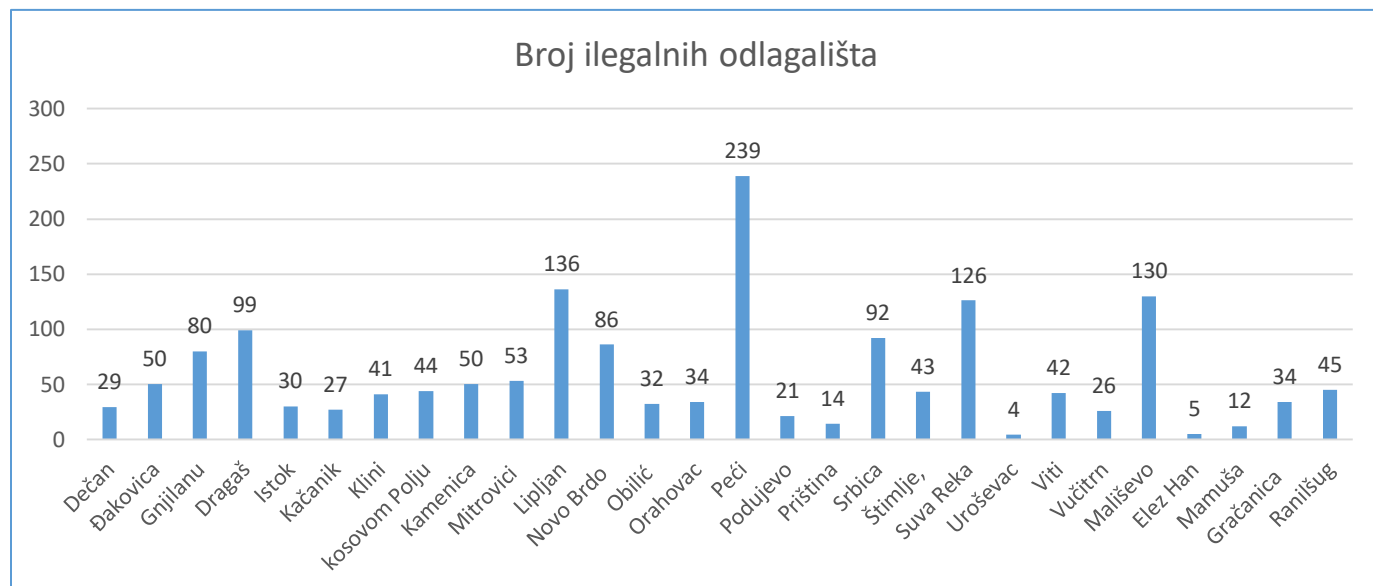
Preduzete su izmerive aktivnosti za sprovođenje Strategije za zajednice Roma, Aškalija i Egipćana. Lokalni akcioni plan za integraciju zajednica Roma, Aškalija i Egipćana usvojen je u 15 opština. Ovaj plan treba da se izradi u svim opštinama u kojima žive pripadnici ove tri zajednice. U 6 opština (Ranilug, Glogovac, Kačanik, Junik, Elez Han i Parteš) ne živi nijedan pripadnik romske, aškalijske i egipatske zajednice. Prema podacima iz 15 opština, broj registrovanih lica iz zajednica Roma, Aškalija i Egipćana iznosio je 1.199. Na porast broja zahteva za registraciju uticale su kampanje za podizanje svesti koje su organizovale opštine. Organizovane su 103 kampanje za podizanje svesti u 13 opština.

Borba protiv narkotika privukla je pažnju opština, s ciljem da se smanji broj korisnika droga i spreči njihov uticaj, posebno u školama. Opštine su preduzele mnogobrojne aktivnosti, kao što su predavanja koja su u školama držali školski pedagozi i psiholozi, saradnje sa policijom i forumima za bezbednost u zajednici.

Opštine su odgovorne za pružanje predškolskog, osnovnog i srednjeg obrazovanja. Mnoge od njih imaju planirane budžete za stipendije učenika i studenata. Broj korisnika ovih stipendija u 26 opština iznosi 2.777 učenika/studenata. Podrška mladima putem programa finansiranja takođe bi trebalo da bude prioritet u opštinama Ranilug, Zubin Potok, Leposavić, Lipljan, Novo Brdo, Štrpce, Zvečan, Mamuša, Klokot, Gračanica, Parteš i Severna Mitrovica. Podaci iz 26 opština pokazuju da je u predškolske ustanove uključeno ukupno 570 dece sa posebnim potrebama. Pitanje napuštanja škola od strane dece iz romske, aškalijske i egipatske zajednice evidentno je već godinama, a prema podacima iz 13 opština stopa napuštanja škole od strane dece iz ovih zajednica iznosi 225 učenika, dok je samo 5 opština izradilo Akcioni plan za sprečavanje napuštanja školovanja i neupisivanja u školu dece iz nevećinskih zajednica. Srednje stručno obrazovanje je posebna i perspektivna oblast za povećanje zaposlenosti i ekonomski razvoj u zemlji. U 32 opštine ima 90 srednjih stručnih škola sa različitim smerovima, uključujući mašinski, elektrotehnički, građevinski, ekonomski, tehnički itd. Ove škole ne postoje u opštinama Zubin Potok, Klokot, Elez Han, Mamuša, Severna Mitrovica i Junik.

Opštine se suočavaju sa brojnim poteškoćama u oblasti životne sredine, problemom otpada, zagađenjem vazduha i divljim deponijama. Uprkos zakonskim nadležnostima opština u oblasti zaštite vazduha, nijedna opština nije izradila Akcioni plan za kvalitet vazduha. S druge strane, 31 opština je usvojila lokalni plan upravljanja otpadom, koji tek treba da se izradi u opštinama Mamuša, Dragaš, Severna Mitrovica, Štrpce, Mališevo, Ranilug i Zubin Potok. Opštine su takođe pokrenule kampanje za podizanje svesti o zaštiti životne sredine. Prema podacima, u 23 opštine su organizovane 152 kampanje za podizanje svesti, dok u 15 opština (Ranilug, Gnjilane, Zubin Potok, Dragaš, Kačanik, Kamenica, Lipljan, Peć, Podujevo, Štrpce, Zvečan,

Mamuša, Junik, Klokot i Severna Mitrovica) nije sprovedena nijedna kampanja. Uprkos tome, broj divljih deponija je izuzetno visok, jer su u 28 opština evidentirane 1.624 divlje deponije. Što se tiče broja inspekcija u smislu sprovođenja Zakona protiv pušenja, u 23 opštine su obavljene 1.952 inspekcije. Tokom perioda izveštavanja u 8 opština je izrečeno 128 novčanih kazni, a u druge 2 opštine (Srbica i Kosovo Polje) izrečeno je 187 opomena.

Grafikon 11: Broj divljih deponija u opštinama

Opštine su pokazale povećano interesovanje za međunarodnu i saradnju između opština. Tokom ovog perioda 29 opština je preduzelo 27 inicijativa za saradnju između opština. Ove inicijative uglavnom se tiču saradnje u oblastima prevencije, reagovanja i oporavka od prirodnih i drugih katastrofa.

Što se tiče međunarodne opštinske saradnje, do danas je sklopljeno 8 sporazuma između sledećih opština: Lipljan - Čivita i Frašćineto (Italija) , Kosovo Polje - Čivita i Frašćineto (Italija), Orahovac - Čivita i Frašćineto (Italija), Gnjilane – grad Ajova Sjuks, Peć - (Ajova) Džonston, Đakovica - (Ajova) Fort Dodž, Vučitrn - (Ajova) grad Norvolk i Priština– (Ajova) Grad Des Moines. Ovi sporazumi o saradnji u najvećoj meri obuhvataju oblasti obrazovanja, kulture, sporta, turizma i ekonomskog razvoja. U toku su slične inicijative između sledećih opština: Orahovac– Vlora (Albanija), Orahovac, Istok, Gračanica, Kamenica i nekoliko gradova iz Ajove, Peć– Drač (Albanija) – Ulcinj (Crna Gora) – Bujanovac (Srbija) – Tetovo – (Severna Makedonija) – Zara (Hrvatska), Elez Han– Čelano (Italija), Vitina– Kiršen (Nemačka), Podujevo – Velbert (Nemačka), i obuhvataju oblasti ekonomskih odnosa, tehnologije, kulture, omladine, sporta, kulturnog i društvenog nasleđa i usmerene su na promovisanje međunarodne saradnje u okviru Agende UN-a za 2020.

LOKALNE FINANSIJE

Izveštaj o funkcionisanju opština Republike Kosovo za period januar – decembar 2019.

Opštine imaju mnogo sopstvenih raspoloživih finansijskih resursa kojima mogu slobodno da raspolažu u vršenju svojih nadležnosti u skladu sa važećim zakonima na Kosovu. Finansijski resursi opština moraju budu srazmerni opštinskim nadležnostima propisanim Zakonom o lokalnoj samoupravi. Lokalne finansije su sastavni deo SOR-a, trogodišnjeg strateškog dokumenta izrađenog na osnovu vladinih prioriteta i ciljeva. Načela, kriterijumi i formule koje se primenjuju kod dodele vladinih grantova za opštinsko finansiranje i sufinansiranje zasnovane su na Zakonu o finansiranju lokalne uprave.

Finansijski resursi opštine sastoje se od sopstvenih prihoda, operativnih grantova, grantova za proširene nadležnosti, prenosa za delegirane nadležnosti, vanrednih grantova, finansijske pomoći od Republike Srbije i prihoda od zaduživanja opštine. Opštine su dužne da se pridržavaju važećih odredaba Zakona o upravljanju javnim finansijama i odgovornostima prilikom rada sa takvim finansijskim resursima. Prihodi iz sopstvenih izvora opštine su sredstva koja opština prikuplja ili dobija na osnovu poreza, novčanih kazni, plaćanja javnih usluga koje pruža opština, zakupa nepokretne imovine u vlasništvu opštine, prihoda od prodaje opštinske imovine, prihoda od opštinskih preduzeća, sufinansiranja za obrazovanje i zdravstvene usluge, itd.

Ovaj deo izveštaja predstavlja važne podatke o planiranju sopstvenih izvora prihoda za 2019. godinu, stopi realizacije i trošenju opštinskih budžeta.

Planiranje sopstvenih izvora prihoda

Ukupni sopstveni izvori prihoda planirani za 2019. iznosili su 87.000.000,00 evra. U poređenju sa planiranim sopstvenim izvorima prihoda za 2018. godinu, koji su iznosili 81,498,030.07 €, iznos planiran za 2019. bio je veći za 5,501,969.93 € ili 6,75%.

Realizacija sopstvenih prihoda

Opštine prikupljaju prihode iz sopstvenih izvora na dva načina: a) kroz prihode koje direktno prikuplja opština (kao deo opštinskih funkcija), i b) prihode koje prikuplja centralni nivo (indirektni prihodi), koji se prenose na opštine kao sastavni deo sopstvenih prihoda. Stopa realizacije za direktne i indirektno prihode za 2019. godinu dostigla je ukupan iznos od 89.259.105,16 evra, od čega su 77.813.475,88 evra bili direktni prihodi, a 11.445.629,28 evra indirektni prihodi. U poređenju sa ukupnim planiranim sopstvenim prihodima u iznosu od 87.000.000,00 evra, rezultujuća stopa realizacije je 103%. Stopa naplate iz direktnih sopstvenih prihoda za 2019. u iznosu od 77.813.475,88 evra, u poređenju sa naplatom prihoda iste vrste za 2018. godinu u iznosu od 70.996.498,41 evra, veća je za 6.816.977,47 evra ili 9.60%.

Prema zvaničnim podacima Informacionog sistema Kosova za upravljanje finansijama (ISKUF), kojim upravlja Odeljenje za trezora MF-a, tokom 2019. godine opštine Republike Kosovo prikupile su 77.813.475,88 evra iz direktnih sopstvenih prihoda, ili 89% planiranog godišnjeg nivoa od 87,000,000.00 evra.

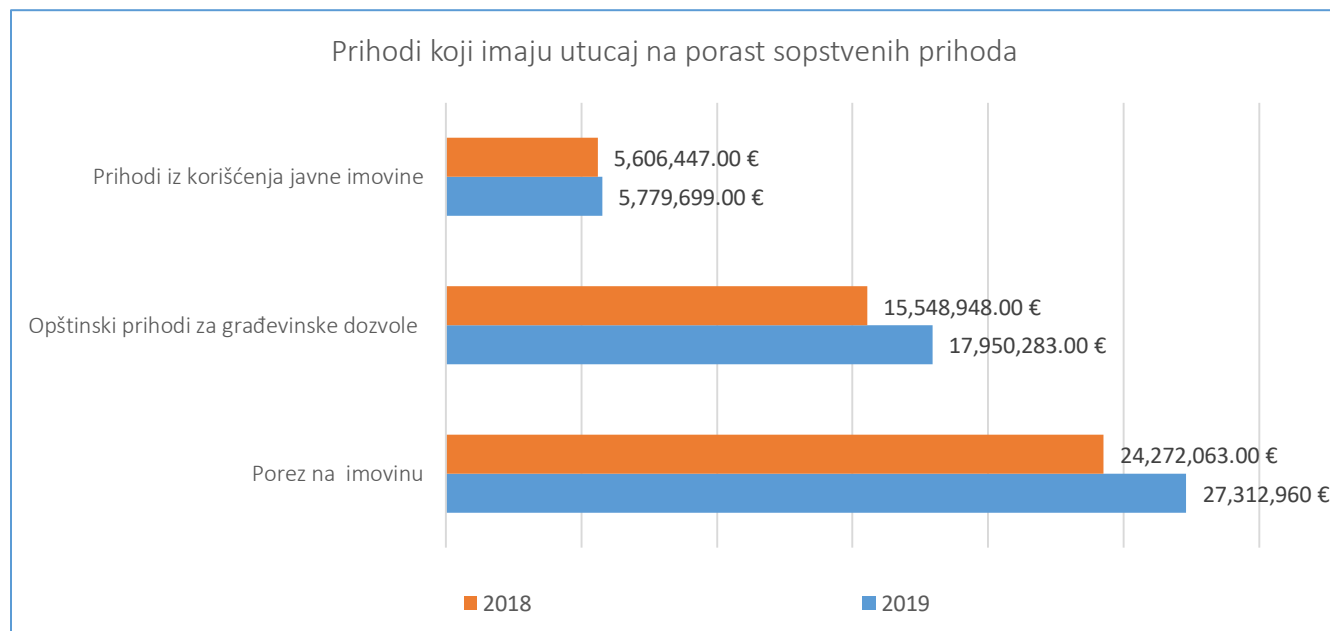
Na osnovu stope prikupljanja sopstvenih prihoda, opštine mogu da se grupišu u sledeće kategorije:

Izveštaj o funkcionisanju opština Republike Kosovo za period januar – decembar 2019.

- Opštine koje imaju stopu prikupljanju sopstvenih prihoda od 100% i više (Kosovo Polje, Klina, Srbica, Junik, Elez Han i Klokot);
- Opštine sa stopom prikupljanja sopstvenih prihoda od 80-100% (Glogovac, Lipljan, Obilić, Priština, Štimlje, Gračanica, Prizren, Orahovac, Mališevo, Mamuša, Dečani, Istok, Đakovica, Junik, Vučitrn, Gnjilane, Štrpce, Uroševac, Parteš, Peć, Mitrovica i Vitina);
- Opštine sa stopom prikupljanja sopstvenih prihoda od 60-70% (Podujevo, Dragaš, Kačanik, Kamenica i Ranilug);
- Opštine sa stopom prikupljanja sopstvenih prihoda od 0-50% (Leposavić, Zubin Potok, Zvečan, Severna Mitrovica i Novo Brdo).

Kategorije koje značajno utiču na povećanje sopstvenih prihoda su:

- *Porez na imovinu*, koji je u 2019. naplaćen u iznosu od 27,312,960.00 €, što je za 3,040,897.00 € više u poređenju sa stopom naplate u 2018. koja je iznosila 24.272.063,00 evra.
- *Opštinski prihodi od građevinskih dozvola*, pri čemu je stopa naplate u 2019. godini dostigla iznos od 17,950,283,00 €, što je za 2.401.335,00 evra više u poređenju sa stopom naplate u 2018. godini koja je iznosila 15.548.948,00 evra.
- *Prihodi od korišćenja javne imovine*, gde je stopa naplate u 2019. godini dostigla iznos od 5.779.699,00 evra, što je neznatno povećanje u poređenju sa stopom naplate od 5.606.447,00 evra u 2018. godini od prihoda od promene namene zemljišta.

Grafikon 12: Upoređivanje prihoda koji utiču na povećanje sopstvenih izvora prihoda za 2018. i 2019.

Opštinsko planiranje budžeta za 2019.

Prema zvaničnim podacima iz Informacionog sistema Kosova za upravljanje finansijama (ISKUF), kojim upravlja Odeljenje za trezora MF-a, opštine Republike Kosovo su tokom 2019. realizovale budžete u ukupnom iznosu od 503.970.478,79 evra ili 88% od planiranog budžeta koji je iznosio 573.581.115,13 evra. Prema poslednjem bilansu iz godišnjih izveštaja ISKUF-a, kosovske opštine su u 2019. godini imale na raspolaganju budžet u iznosu od 573.581.115,13 evra što je za 50.389.200,79 evra veći iznos u poređenju sa budžetom za 2018. godinu koji je iznosio 523.191.914,34 evra.

Rashodi u odnosu na planiranje budžeta

Ukupna budžetska potrošnja po opštinama Republike Kosovo, razvrstana prema ekonomskim kategorijama:

- **Kategorija plata i zarada:** Prema raspoloživim podacima, budžet planiran za ovu kategoriju iznosio je 272.948.986,87 evra, dok su rashodi iznosili 263.431.795,36 evra ili 97%. U principu, sve opštine su potrošile između 69-100% budžeta, osim severnih opština Zubin Potok (69%) i Severna Mitrovica (71%), a opštine koje su potrošile 100% svog budžeta iz kategorije plata i zarada su Novo Brdo, Gračanica, Klokot i Ranilug.
- **Kategorija roba i usluga:** Prema raspoloživim podacima, budžet planiran za ovu kategoriju iznosio je 69.574.108,57 evra, dok su rashodi iznosili 64.168.158,58 evra ili 92%. U poređenju sa planiranim budžetom, ukupna stopa rashoda u ovoj kategoriji kretala se između 61-100%, gde su opštine Ranilug (61%), Kamenica (77%) i Vučitrn (78%) imale najnižu stopu rashoda u kategoriji roba i usluga. S druge strane, opštine Gračanica, Mamuša, Peć, Leposavić, Severna Mitrovica, Elez Han i Klokot potrošile su 100% svog planiranog budžeta iz kategorije roba i usluga.
- **Kategorija komunalnih usluga:** Prema raspoloživim podacima, budžet planiran za ovu kategoriju iznosio je 11.590.051,68 evra, dok su rashodi iznosili 10.230.938,14 evra ili 88%. Ukupna stopa potrošnje kretala se od 7 do 100%. Opštine sa najnižom stopom rashoda u poređenju sa visinom budžeta su Zubin Potok (7%), Zvečan (9%) i Severna Mitrovica (44%). S druge strane, opštine Mališevo, Mamuša, Dečani, Istok, Leposavić, Novo Brdo, Uroševac, Vitina, Elez Han i Klokot ostvarile su stopu realizacije budžeta od 100%.
- **Kategorija subvencija i transfera:** U ovoj kategoriji planirani iznos tokom ovog perioda bio je 23.869.542,85 evra, dok je potrošnja iznosila 21.968.208,72 evra ili 92%. Podaci pokazuju da se ukupna potrošnja budžeta kretala između 90 i 100% u 29 opština, dok je u 2 opštine stopa potrošnje bila 80 – 89%, u 4 opštine stopa je bila 70-79% i u 3 opštine stopa potrošnje je bila između 10 i 63%.
- **Kategorija kapitalnih ulaganja (nefinansijska imovina):** Prema podacima, planirani budžet za ovu kategoriju iznosio je 195.598.425,16 evra, dok je potrošnja iznosila 144.171.377,99 evra ili 74%. U poređenju sa planiranim budžetom, ukupna potrošnja budžeta kretala se od 90 do 99% u 14

Izveštaj o funkcionisanju opština Republike Kosovo za period januar – decembar 2019.

opština, dok je u 13 opština stopa potrošnje bila 80 – 89%, u 8 opština stopa je iznosila 62-77% i u 2 opštine stopa je bila 41-54%.

Kada se upoređuje potrošnja u različitim ekonomskim kategorijama, na prvom mestu je kategorija plata i zarada sa stopom potrošnje do 97%, slede kategorije roba i usluga i subvencija i transfera sa stopom do 92%, kategorija komunalnih usluga sa stopom potrošnje od 88%, dok je najmanja potrošnja u kategoriji kapitalnih ulaganja od 74% u poređenju sa raspoloživim budžetom. Opštine sa najnižom stopom realizacije budžeta su opština Priština sa 71%, opština Zvečan sa 76% i opština Zubin Potok sa 77%. Nasuprot tome, opštine sa najvišom stopom realizacije budžeta su opština Klokot sa 100%, zatim Vitina sa 99% i Elez Han sa 98%.

Mišljenja generalnog revizora o opštinama Republike Kosovo

Mišljenja revizora o opštinama se razlikuju od godine do godine. Najčešća mišljenja data u 2017. i 2018. su nekvalifikovana mišljenja sa naglaskom na određeno pitanje, za 25 opština u 2017. i za 32 opštine u 2018. Zatim slede kvalifikovana mišljenja sa naglaskom na određeno pitanje koja su 2017. godine data u 9 opština, dok su 2018. godine takvo mišljenje dobile samo 3 opštine. Pored toga, nijedna opština nije dobila kvalifikovano mišljenje 2017. i 2018. Takođe, nijedna opština nije dobila negativno mišljenje u 2017. i 2018. godini, 4 opštine su dobile nekvalifikovano mišljenje 2017. godine i samo 3 opštine su dobile nekvalifikovano mišljenje u 2018. Mišljenje koje omogućava opštinama da započnu postupak opštinskog zaduživanja je nekvalifikovano mišljenje, koje te opštine treba da dobiju dve godine zaredom (poslednje dve godine). Samo su opštine Vitina i Ranilug dobile nekvalifikovano mišljenje dve godine zaredom. U tabeli ispod dat je prikaz mišljenja revizora po opštini i godini.

Mišljenje revizora	Godina	Opštine
Nekvalifikovano mišljenje	2017	Vitina, Peć, Lipljan i Ranilug (4)
	2018	Vitina, Štimlje i Ranilug (3)
Nekvalifikovano mišljenje sa naglaskom na određeno pitanje	2017	Priština, Prizren, Mitrovica, Đakovica, Gnjilane, Gračanica, Štrpce, Štimlje, Srbica, Dečani, Kosovo Polje, Glogovac, Elez Han, Istok, Junik, Kačanik, Kamenica, Novo Brdo, Obilić, Parteš, Podujevo, Vučitrn, Zubin Potok, Zvečan i Severna Mitrovica (25 opština)
	2018	Srbica, Mamuša, Mališevo, Klina, Kamenica, Kačanik, Junik, Elez Han, Dragaš, Dečani, Orahovac, Glogovac, Severna Mitrovica, Obilić, Zvečan, Zubin Potok, Vučitrn, Suva reka, Prizren, Podujevo, Peć, Parteš, južna Mitrovica, Lipljan, Leposavić, Klokot, Istok, Gračanica, Gnjilane, Đakovica, Kosovo Polje i Priština (32 opštine)
Kvalifikovano mišljenje sa naglaskom na određeno pitanje	2017	Dragaš, Klina, Klokot, Mališevo, Mamuša, Orahovac, Uroševac, Suva reka i Leposavić (9 opština)
	2018	Štrpce, Novo Brdo i Uroševac (3 opštine)
Kvalifikovano mišljenje	2017	

Negativno mišljenje	2018	
	2017	
	2018	

Tabela 1: Prikaz mišljenja revizora o opštinama Republike Kosovo 2017 – 2018.

Preporuke

- U opštinama Leposavić, Zubin Potok, Zvečan i Severna Mitrovica treba da funkcioniše sistem teleprisustva.
- Odbor za politiku i finansije treba da bude aktivniji u opštini Prizren;
- Odbor za zajednice u opštini Kačanik treba češće da održava sastanke;
- Opštine Zubin Potok, Zvečan, Severna Mitrovica, Leposavić, Novo Brdo, Mamuša i Ranilug treba da budu aktivnije u usvajanju opštinskih akata;
- Predsednici opština Novo Brdo, Srbica, Klokot, Parteš, Leposavić, Zubin Potok, Zvečan, Severna Mitrovica i Priština treba da poštuju uslov da najmanje dva puta izveštavaju skupštinu opštine;
- Opštine Podujevo, Kamenica, Novo Brdo, Leposavić, Zubin Potok, Zvečan, Mitrovica i Kosovo Polje treba da održe najmanje dva javna sastanka godišnje, u skladu sa članom 68.1 ZLS-a;
- U opštinama Leposavić, Zubin Potok, Zvečan i Severna Mitrovica treba da funkcionišu veb-stranice opština;
- U opštinama Leposavić, Obilić, Štrpce, Zubin Potok, Zvečan, Severna Mitrovica, Ranilug, Junik i Parteš zapisnici sa sednica Skupštine opštine treba da se objave na veb-stranicama opština;
- Budžetska dokumenta treba da se objave na veb-stranicama opština Klokot, Mamuša, Parteš, Ranilug, Severna Mitrovica, Leposavić, Zubin Potok i Zvečan;
- Opštinski odbori za bezbednost u zajednici treba da se uspostave u opštinama Zvečan, Zubin Potok, Leposavić i Severna Mitrovica;
- Opštine Parteš, Kamenica, Gračanica, Novo Brdo, Dečani, Đakovica, Prizren, Junik, Kosovo Polje i Mamuša treba da ispune uslov iz Administrativnog uputstva br. 27/ 2012 MUP- 03/2012 MALS da se opštinski odbori za bezbednost u zajednici sastaju najmanje šest (6) puta godišnje;
- Akcioni timovi za bezbednost (ATB) treba da se uspostave u opštinama Kosovo Polje, Klokot, Zvečan, Đakovica, Mamuša, Novo Brdo, Ranilug, Zubin Potok, Dečani, Kačanik, Srbica, Peć, Severna Mitrovica, Leposavić i Štrpce;
- U opštinama Zubin Potok, Ranilug, Đakovica, Zvečan, Južna Mitrovica, Elez Han, Severna Mitrovica, Leposavić, Štrpce, Dragaš, Junik, Kačanik, Mamuša i Novo Brdo treba da se formiraju lokalni odbori za javnu bezbednost;
- Opštine Prizren, Mališevo, Uroševac, Gnjilane, Dragaš, Dečani, Štimlje, Istok, Južna Mitrovica, Junik, Kamenica, Vitina, Klokot, Gračanica, Ranilug, Štrpce, Glogovac, Đakovica i Kosovo Polje treba da usklade svoje akte shodno zahtevima za razmatranje koje je poslao nadzorni organ;

- U opštinama Klokot, Mamuša, Severna Mitrovica, Štrpce i Zubin Potok treba da se pripreme programi obuke;
- Opštine Đakovica, Ranilug, Zubin Potok, Kamenica, Peć, Vučitrn, Klokot i Severna Mitrovica treba da sprovedu program razvoja kapaciteta;
- Opštine Zubin Potok, Klokot, Parteš, Severna Mitrovica, Leposavić i Štrpce treba da pruže finansijsku podršku projektima NVO;
- Opštine Ranilug, Mamuša, Parteš i Severna Mitrovica treba da dostave podatke o prijavljivanju i poreklu imovine;
- Opštine Đakovica, Ranilug, Gnjilane, Zubin Potok, Klokot, Zvečan, Priština, Prizren, Kamenica, Dečani, Dragaš, Junik, Severna Mitrovica, Leposavić, Štrpce, Obilić, Mamuša i Novo Brdo treba da izrade lokalni plan integriteta;
- Opštine Đakovica, Mališevo, Ranilug, Gnjilane, Zubin Potok, Klokot, Elez Han, Priština, Prizren, Podujevo, Kosovo Polje, Južna Mitrovica, Kamenica, Dečani, Dragaš, Gračanica, Junik, Klina, Orahovac, Severna Mitrovica, Leposavić, Štrpce, Obilić, Mamuša i Novo Brdo treba da imenuju službenika odgovornog za izveštavanje o sprovođenju lokalnih planova integriteta;
- Opštine Klokot, Parteš, Zvečan, Mamuša, Novo Brdo, Obilić, Severna Mitrovica, Leposavić, Mališevo, Ranilug, Zubin Potok, Štrpce, Dragaš, Gračanica, Junik i Klina treba da izrade opštinsku uredbu o zaštiti prava deteta;
- Opštine Dragaš, Orahovac i Severna Mitrovica treba da dostave informacije o broju žena na rukovodećim položajima iz svih zajednica;
- Opštine Klokot, Junik, Zvečan i Mamuša treba da organizuju kampanje za podizanja svesti, okrugle stolove i seminare u cilju povećanja svesti i unapređenja imovinskih prava žena;
- U opštinama Ranilug i Zvečan treba da se izrade opštinske uredbe o upotrebi jezika;
- U opštinama Vitina, Istok, Klokot, Elez Han, Parteš, Zvečan, Priština, Prizren, Podujevo, Kosovo Polje, Mitrovica, Kamenica, Đakovica, Gnjilane, Uroševac, Štimlje, Vučitrn, Obilić, Suva reka, Srbica, Mališevo, Mamuša, Novo Brdo, Ranilug, Zubin Potok, Dečani, Glogovac, Gračanica, Junik, Klina, Peć, Severna Mitrovica, Leposavić, Štrpce i Dragaš treba da se izrade planovi zaštite kulturnog nasleđa;
- Strukturu centara tipa „sve na jednom mestu“ treba da se kompletira širenjem njihove mreže u opštinama Ranilug, Zubin Potok, Priština, Klokot, Parteš, Zvečan, Junik, Severna Mitrovica, Leposavić i Mamuša;
- Opštine Ranilug, Priština, Parteš, Klokot, Gračanica, Dečani i Severna Mitrovica treba da odobre akcione planove za sprovođenje preporuka revizora;
- U opštinama Zubin Potok, Elez Han, Zvečan, Severna Mitrovica i Leposavić treba da se uspostave centri za obuku poljoprivrednika;
- U opštinama Priština, Klokot, Gračanica, Severna Mitrovica, Ranilug i Mališevo treba izraditi planove energetske efikasnosti;
- U opštinama Zubin Potok, Podujevo, Kamenica, Dečani, Glogovac, Kačanik, Orahovac, Severna Mitrovica, Leposavić, Mamuša i Obilić treba imenovati službenike za borbu protiv diskriminacije;
- U regionima Prištine, Peći i Prizrena treba staviti u funkciju kancelarije za besplatnu pravnu pomoć;
- U opštini Zubin Potok treba imenovati službenika za zaštitu ličnih podataka;
- U opštinama Mališevo, Gnjilane, Ranilug, Zubin Potok, Priština, Južna Mitrovica, Vitina, Klokot, Zvečan, Glogovac, Junik, Klina, Severna Mitrovica, Leposavić, Vučitrn, Suva reka i Novo Brdo treba izraditi nove opštinske planove za održivu reintegraciju repatriраних лица;
- Opštine Ranilug, Zubin Potok, Leposavić, Lipljan, Novo Brdo, Štrpce, Zvečan, Mamuša, Klokot, Gračanica, Parteš i Severna Mitrovica da daju prioritet pružanju podrške mladima kroz programe finansiranja;

Izveštaj o funkcionisanju opština Republike Kosovo za period januar – decembar 2019.

- U opštinama Mamuša, Dragaš, Severna Mitrovica, Štrpce, Mališevo, Ranilug i Zubin Potok treba izraditi lokalne planove za upravljanje otpadom;
- Opštine Ranilug, Gnjilane, Zubin Potok, Dragaš, Kačanik, Kamenica, Lipljan, Peć, Podujevo, Štrpce, Zvečan, Mamuša, Junik, Klokot i Severna Mitrovica treba da organizuju kampanje podizanja svesti o zaštiti životne sredine.

Objavilo:

Ministarstvo administracije lokalne samouprave

Ministarstvo administracije lokalne samouprave

<http://mapl.rks-gov.net/>

Adresa: bivša zgrada Rilindije; spratovi 10, 11, 12 i 13, Priština, Republika Kosovo, +381 (0) 200 35 630